

EXEMPLAR GRATUIT

Roca de Migdia

REVISTA DE MIERES

NÚM. 5

GENER
2020

Roca de Migdia

REVISTA DE MIERES

Equip d'edició i de redacció: Carles Guillot i Josep-Anton Monfort.

Dipòsit legal: DL Gi 163-2016. Ajuntament de Mieres

Tiratge: 200 exemplars

Portada: Foto de Pere Camps ("Cal Carreter")

Agraïm la col·laboració de les persones i associacions que han participat en l'elaboració dels articles de la revista i esperem que s'incrementi en el proper número. Les opinions manifestades en els articles publicats són responsabilitat exclusiva dels seus autors i la seva publicació no implica que siguin compartides per l'equip de redacció.

Qui estigui interessat a participar en el proper número de la revista pot adreçar-se a:
revistamieres@gmail.com

Col·labora:

Ajuntament de Mieres

Diputació de Girona

Sumari

Editorial	3
Ajuntament de Mieres	4
Club de lectura de Mieres	6
El Poble Menut	7
Societat de caçadors Vall de Mieres	8
Manípul de Manaies i Botxins	10
Grup d'estiraments	11
Vivim Mieres	12
Centre d'Estudis Mierencs	13
Associació de Defensa Forestal Mieres	15
Amics de la Serra de Finestres	16
Les dones de Mieres	18
Històries i llegendes	20
Espai d'opinió	24
Coral Si Si Si	28
Walking art	30
Receptes de l'Anna de Collbahí	32
Remeis de la Mari	33
L'entrevista	36
Senderisme. Itinerari núm. 4	40
Resum meteorològic de l'any 2019	43
Resum de les activitats anuals	47

Editorial

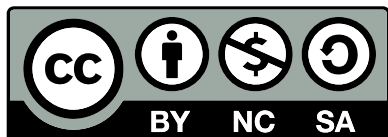
A la vora del riu no t'hi facis el niu

En aquest món que en diuen “desenvolupat” (també en podrien dir trastocat), estem malalts d'una pressa i d'una poca consciència que fa feredat. Sembla que com més va més ens comportem com la canalla malcriada, i que demanem satisfacció a tot, ara i aquí, sense que ens importi ni poc ni gaire saber el preu que estem pagant pel que fem. El nostre món s'ha anat tornat tan incert, el nostre futur tan aparentment imprevisible, que ha propiciat un capteniment irresponsable en tots els aspectes de la nostra vida personal i col·lectiva. Sembla que no hi hagi d'haver un demà i que això justifica qualsevol barbaritat perquè, fem el que fem, tot se'n va a can Pistras.

I tanmateix, la humanitat ha passat per molts cicles de progrés i decadència, i res no ens assegura que el futur hagi de ser per força negre i miserable. Depèn. Depèn de nosaltres i del que fem i no fem. Depèn del nostre compromís i del nostre treball. Les ciències socials i naturals fa molts anys que ens avisen que no anem bé. Que el nostre sistema productiu i comercial genera injustícia, desequilibris i tensions socials; que maltractem la natura, l'estressem i l'enverinem com no s'havia fet mai. I tanmateix, bona part d'aquest saber ja el recullen les humils frases fetes que neixen de l'experiència i es van traspasant de generació en generació.

A la vora del riu no t'hi facis el niu, però nosaltres ens entestem a habitar les lleres dels rius i a construir a la primera línia de mar. Aleshores, ve una llevantada i tothom a córrer, desgràcies, diners... i torna a construir al mateix lloc inundable. *Tal faràs, tal trobaràs*, és a dir, sabem que tots els nostres actes tenen conseqüències, però persistim en l'ús d'energies fòssils i nuclear, malgrat saber que la contaminació que generen ens emmalalteix i mata. Sabem que *qui tot ho vol, tot ho perd*, doncs potser que pensem més a llarg termini i en un món sostenible abans que sigui definitivament massa tard.

A Mieres tenim encara moltes oportunitats, no solament de sobreviure, sinó de viure dignament. Tenim espai, terra per treballar i, sobretot, gent amb empena i ganes de fer-ho. En aquest número, trobareu una mostra de mieresencs que s'esmercen a treballar amb dignitat i amb perspectiva de futur. Posem-hi tots el coll, que tenim la sort de conviure en aquesta comunitat i encara ens queda molta corda.

Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual (by-nc-sa): no es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Activitats setmanals al Centre Cívic

Durant el 2019 al Centre Cívic de Mieres s'hi han fet un seguit d'activitats que han afavorit la dinamització d'actes de diferents tipus, així com la participació de persones de diferents edats. Si bé és veritat que són activitats diverses, cal destacar que la majoria tenen a veure amb aspectes de salut: estiraments, ioga, ball, etc.

Si entenem la salut no només des del benestar físic sinó també l'emocional, veurem que algunes de les activitats que es fan en aquest equipament tenen a veure amb aquest aspecte de la nostra existència: coral, trobades de tarda de dilluns i dimecres o xerrades espontànies de veïns i veïnes que s'hi troben. Són activitats que, unes més i d'altres no tant, aporten un valor afegit al poble i a les persones que hi viuen. I és que n'hi ha que tenen a veure amb aspectes del poble, com ara el guarniment de l'arbre de Nadal, la decoració de la festa major, l'elaboració de records del dia de la dona o bé, fins i tot, la participació en el carnaval de l'escola.

En aquesta dinamització de poble, cal fer un esment especial a les dones que, durant tot l'any, es troben dues tardes a la setmana per treballar, xerrar, entretenir-se i il·lusionar-se amb el que fan per a la resta de veïnat. Aquestes persones són el motor de les activitats del Centre Cívic i s'han constituït com el col·lectiu de Les Repuntaires. Són dones valentes perquè decideixen emprendre accions que saben que no sempre agradaran a tothom, però ho fan perquè estimen el seu poble i la seva gent.

Aquestes repuntaires així com les entitats i persones que programen, organitzen i possibiliten una programació d'activitats variada i constant, són les que fan del Centre Cívic un espai viu i dinàmic. Des de l'Ajuntament i els organitzadors, s'anima a tothom a formar part d'aquestes iniciatives que donen vida, que ens ajuden a fer pinya, i a conèixer millor el nostre veïnat, a fer comunitat, a fer poble i, sobretot, a cuidar-nos entre totes. Animeu-vos a venir!

Comunicació municipal

A més de les romegueres i de les xarrades a Can Met o a les moltes activitats que es fan al poble, a Mieres disposem d'eines de comunicació digital que anem millorant cada dia per tal que ens donin un millor servei.

Web municipal: www.mieres.cat

Aquí hi trobareu un munt d'informació del que es fa al poble i de les ordenances, pressupostos, serveis i subministraments, gestió de l'ajuntament, etc. Aquest 2019 hi hem afegit una guia comercial i una borsa de treball (<https://www.mieres.cat/promocio-economica/seccio/borsa-de-treball>) per tal que els qui busquen un treball de proximitat el puguin trobar més fàcilment. Us encoratgem a subscriure-us al web i d'aquesta manera rebreu per correu electrònic les informacions en el moment que s'hi penjen:

Vull rebre les últimes novetats

Nom i Cognom

Direcció Email

Resol: 5 més 5 =

Borsa de treball

A continuació es llisten alguns recursos que informen regularment d'ofertes de treball a Mieres i a la seva rodalia. Si busques feina, pot interessar-te consultar periòdicament aquests recursos, on surten moltes ofertes:

- Àrea d'ocupació Mas les Mates
- Borsa de treball de Banyoles
- Fundació Espial Girona <@esplaigirona>
- #ofertadefeina
- Portal Feina activa de la Generalitat
- Bossa de treball de l'Ajuntament

Grups de WhatsApp privats que informen d'ofertes laborals:

- Grup de WhatsApp **Nemperfeina**. Clica aquest [enllaç](#) per a unir-te al grup
- Grup de WhatsApp **Helping Garrotxa**. Clica aquest [enllaç](#) per a unir-te al grup

Guia comercial (serveis oferts per empreses i autònoms)

Plataforma Decidim. (<https://mieres-decidim.ddgi.cat>). Aquí hi trobareu informació detallada sobre els processos de participació que es fan, i el seu estat d'execució.

Xarxes socials. També podeu consultar el Facebook i l'Instagram de l'Ajuntament de Mieres i trobar-hi notícies i fotos del què es fa al poble.

Es fa saber. Aquest és el nostre pregoner digital. És un grup de Whatsapp municipal que us informarà sobre possibles situacions d'emergència al municipi o altres notícies puntuals que puguin ser d'interès per a tots els veïns i veïnes. Si desitgeu donar-vos d'alta del servei, heu d'enviar un whatsapp al telèfon **638 836 715** enviant la paraula **"ALTA"** i el nom i cognoms. Si us voleu donar de baixa, heu d'enviar un whatsapp amb la paraula **"BAIXA"**. No patiu, que no rebreu mems ni cap comentari indesitjat, perquè en aquest grup només hi pot enviar missatges l'Ajuntament. Apunteu-vos-hi, és una manera còmoda de rebre informacions que us poden resultar importants.

Ah, i si teniu crítiques o suggeriments pel web i les xarxes socials, les podeu enviar a comunicacio@mieres.cat Segur que ens ajudaran a millorar la comunicació.

L'any 2013 un grupet de persones de Mieres vàrem iniciar un club de lectura amb la intenció de compartir el gust per la lectura i la conversa. En un principi ens trobàvem a la Biblioteca, que aleshores estava situada a l'edifici de l'escola, però amb el pas del temps, i el trasllat de la biblioteca al Centre Cívic, vàrem acabar fent les reunions en aquest espai.

La dinàmica de funcionament és la següent: a) escollim un llibre, o bé perquè n'hem sentit a parlar o perquè alguna de les components ja l'ha llegit i li ha agradat. b) demanem uns quants exemplars a la biblioteca d'Olot i ens els repartim per poder-lo llegir, cadascú al seu ritme, a casa seva. c) al cap d'un temps, que varia en funció del llibre i de la seva dificultat, ens tornem a reunir per a comentar el llibre i, d'aquesta manera, poder compartir què ens ha semblat.

Com és obvi, en aquestes reunions parlem de l'estil literari, de la trama, dels personatges, tot i que sovint acabem derivant en les nostres pròpies experiències, i la nostra manera de veure i entendre la vida. Així, el Club de Lectura ens permet fer una lectura personal i íntima del llibre i, alhora que compartim aquesta lectura amb altres persones que aporten coses, detalls i matisos que nosaltres no hem vist o percebut de la mateixa manera, ens enriqueix mútuament. El fet de parlar també de les nostres experiències personals i la nostra vida, ens permet conèixer-nos més, compartir vivències i desitjos. Els llibres llegits han sigut molts, i de temàtica molt variada. Aquí van uns exemples: *Els morts no parlen*, de Miquel Aguirre, *Ànima*, de Mouawad Wajdi, *El país de las mujeres*, de Gioconda Belli, *L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra*, de Jonas Jonasson, *Patria*, de Fernando Aramburu, *PornoBurka*, de Brigitte Vasallo, *Más allá de la frontera*, de Christian Betanzos, *Closca de nou*, de Ian McEwan, *Permagel*, d'Eva Baltasar, *La llista dels meus desitjos*, de Grégoire Delacourt, *Memòria del buit*, de Marcello Foix, *L'acabadora* de Michaela Murgia, o *La societat literària i del pastís de pela de patata de Guernsey*, de Mary Ann Shaffer.

Com a Club de Lectura hem impulsat també la celebració al poble de la diada de Sant Jordi, amb la Mostra Literària de Mieres, que vol ser una motivació perquè, tant petits com grans, desenvolupem el gust per l'escriptura. No volíem fer un concurs, amb guanyadores i perdedores, sinó una mostra, un recull de diferents textos curts (contes, poesies, relats...) elaborats per persones del poble i de l'entorn veí. En aquest sentit hem comptat sempre amb la col·laboració de l'escola Finestres, que han animat a la canalla a escriure algun relat. Aquests textos, agrupats i publicats en una petita revista, són llegits el dia que celebrem la diada de Sant Jordi al poble, i es regala un exemplar de la Mostra a cadascuna de les participants. Ens emociona veure com cada any ha anat millorant el nivell de les participants. I us animem a escriure algun relat per a aquest any.

Després de set anys de vida, la valoració que fem les que hi participem és molt positiva, i convidem a tothom que vulgui a unir-se al grup de lectura i a gaudir dels llibres. Per tenir més informació, us podeu posar en contacte amb en Carles (Tel. 629 747 497) o amb l'Anna (Tel. 610 542 411).

Què és El Poble Menut?

“El Poble Menut” és un espai de vida en comunitat, on explorar i promoure un model de vida més conscient i sostenible. I què vol dir això? És un espai on viurem, sota forma de cooperativa d’habitatge, diferents unitats de convivència, desenvolupant diferents activitats inspirades en la permacultura, la resiliència comunitària, l’educació i alimentació conscients, i altres influències.

D’alguna manera, mirem de posar en pràctica el clàssic principi de “sigues el canvi que vols veure al món”, amb tots els reptes que això ens genera. Partim de l’auto-observació quotidiana dels nostres patrons de pensament, de comportament, de consum, de relació amb mi mateixa i amb el món, i així amb tots els aspectes que puguem imaginar. És un exercici excel·lent per posar consciència en la manera en què triem viure, i alhora requereix esforç i molta feina. Però sense aquesta dedicació, aquest projecte no tindria el mateix sentit.

En aquests moments ens trobem immersos en un

emocionant procés de formació grupal, mentre continuem amb les tasques de rehabilitació dels espais. És un procés dinàmic, lent i complex, que anirà donant els seus fruits amb el temps.

Igualment, estem treballant per poder obrir més les portes del Poble Menut a la gent de la vall, de cara a la primavera, amb activitats lúdiques, culturals o gastronòmiques per a tots els públics.

Ens alegra ser veïns de l’acollidora vall de Mieres, ja que ho sentim com un terreny socialment “fèrtil” on aquesta iniciativa guanya encara més sentit.

Si vols saber-ne més o si et ve de gust col·laborar d’alguna manera amb el projecte, no dubtis a venir a veure’ns, estem situats a Cal Tut, a l’alçada del km 18, entre Mieres i Santa Pau. O contacta’ns a través de poblemenut@gmail.com i [@poblemenut](https://www.facebook.com/poblemenut) al Facebook. Seguim endavant.

Gràcies!

Vedat de Mieres 2018-2019

Per segon any consecutiu la cabanya de senglars va a la baixa. Dels 225 de la temporada passada, s'ha passat als 167, un descens significatiu. Corrobora aquestes dades el fet que durant l'estiu els agricultors no hagin demanat cap batuda extraordinària perquè no s'han produït danys en els sembrats. Els caçadors amb més encerts han estat tres, amb nou peces abatudes cadascun d'ells. Respecte al cabirol, de quinze exemplars autoritzats per abatre, es van capturar sis mascles i set femelles. Com sol ser lamentablement habitual cada any, durant la temporada, tres gossos moriren a mans del porc i a diversos calgué dur-los al veterinari.

A més de les caceres habituals, la colla de Mieres va fer tres batudes a Montfalgó, amb les colles de Sant Miquel de Campmajor i de Santa Pau. Amb la de Santa Pau i la de Sant Esteve, una als Saiols i una altra al Freixe; tres batudes per la serra d'en

Coll i tres més per la zona de la torre de Can Badià, només amb la de Santa Pau. També va anar convidada per la colla de Santa Pau a caçar a les Medes. A final de la temporada, van dedicar uns dies a netejar camins per la zona de la serra d'en Coll i pel solei de la Collella.

Per fer una batuda és imprescindible la feina del gosser i dels seus gossos. Per entendre-la, avui farem una pinzellada del que fan en un matí de cacera. Si la batuda, per exemple, és un dissabte, els gossos el divendres no mengen res de carn, se'ls substitueix el menjar per pinso, de digestió més ràpida, ja que si no farien la digestió l'endemà i es trobarien més cansats per córrer rere el porc. Els gossos que ja habitualment mengen pinso no veuen alterada la seva alimentació diària. Normalment un gos només va de cacera un dia a la setmana, fer-lo córrer rere el porc més dies seria *cremar-lo*, i escurçar els seus anys de vida.

El dia de la cacera, al matí a primera hora, el gosser es reuneix amb tota la colla de caçadors i un cop han decidit a on es fa la batuda, duu el remolc amb els gossos al lloc on aquests començaran a rastrejar. En una batuda normal intervenen de dues a quatre colles de gossos, que empaiten els porcs per diversos llocs

diferents, en direcció on els caçadors esperen a l'aguait. Així que els gossos abandonen el remolc, algun gosser els porta lligats amb corretges excepte un, que deixa lliure, i que és el que té la responsabilitat de trobar el rastre del porc. Immediatament que això succeeix, són alliberats els altres gossos i ja tots segueixen el rastre. Hi ha altres gossers que, un cop baixats del remolc, els deixa tots lliures. Aquests no s'allunyen gaire del caçador fins que rastregen el porc i comença la persecució.

El gosser, a peu, no atrapa mai els gossos, pels lladrucs intueix per on van i la seva feina és retallar el que seria el seu camí de tornada, un cop han atrapat el porc o bé aquest ha estat abatut per un altre caçador. Un cop el porc és mort, es deixa que el gos l'ensumi i el mossegui, i després se'l fa fora. Els gossos saben que han acabat la feina i tornen per on han vingut. Pel camí s'haurien de trobar el gosser, que els hauria anat cridant. Els gossos solen ser força obedients, excepte si rastregen una nova peça i tot torna a començar.

El joc de rastrejar i encalçar el porc, que sigui abatut per un caçador i la tornada dels gossos es pot repetir diverses vegades en una jornada, segons el nombre de peces que hi pugui haver a l'espai geogràfic on es faci la batuda. Si un gos al llarg de la jornada s'esgota, deixa el rastre i torna cap al remolc o cap al gosser que l'està cridant. La majoria dels gossos porten en el collar un transmissor que emet un senyal a un receptor que porta el gosser i així sap la localització exacta del gos, cosa que facilita molt la feina del seguiment i de la posterior recuperació un cop acabada la cacera.

De vegades pot passar que el gos, empaitant un porc, vagi més enllà de la línia de caçadors a l'aguait i s'allunyi força. Un cop esgotat també retorna seguint el seu propi rastre fins on s'ha

aparcat el remolc. Si un cop allunyat plou, com que l'aigua esborra el rastre, si el gos no es coneix el terreny, no sap tornar i normalment acaba aixoplugant-se en alguna casa o és trobat per alguna persona. En aquests casos l'emissor és molt útil. També és imprescindible la xapa amb el telèfon del gosser, que tots els gossos porten en el collar, i que ajuda molt a la seva recuperació.

Acabada la jornada, si manca algun gos de la canilla que no ha tornat al remolc, el gosser s'endú els altres gossos a la seva gossera i mentrestant, per tal de no despistar el que manca, al lloc on hi havia el remolc posa a terra un jersei o una peça de roba, en trobar-la, el gos es quedarà allà fins que el vinguin a buscar. Normalment vuit gossos formen una canilla.

Quan el porc fereix un gos, l'acotat té pactat un servei d'urgència amb els veterinaris per fer una primera cura, encara que sigui un dia festiu. Si la ferida és greu, se'l trasllada a una clínica veterinària amb quiròfan. Amb el gos passa el mateix que amb les persones, quan són operades i cal una transfusió de sang, és imprescindible disposar d'un banc de sang. Existeix una associació, el Banc de Sang Animal, que s'encarrega d'aquesta tasca. Habitualment cada sis mesos, els gossers que hi estan subscriptes, personal de l'associació, van a extreure una quantitat de sang dels seus gossos, que anirà a dipositar-se en aquest banc de sang animal. A canvi d'aquesta donació gratuïta, el gosser rep una analítica completa per saber si el seu gos pateix alguna malaltia, també li desparasiten i, a la primera donació, li posen un xip, en cas que no el dugui.

No es podria caçar el senglar sense l'ajuda dels gossos ensinistrats, ni sense la figura del gosser, que coneix molt bé els seus animals, els cuida i vetlla per la seva salut.

Activitats 2019

Benvolguts amics, el nostre Manípul durant aquest 2019 ha participat en la Processó en Honor de la Verge dels Dolors de Mieres i en el Via Crucis Vivent de Castelló d'Empúries. No hi ha hagut altres activitats donat que no s'han realitzat d'altres actes vinculats amb els manaies.

En aquests últims dies he tingut la sort de poder viatjar a Terra Santa i poder visitar els llocs bíblics on han transcorregut bona part dels moments crucials del cristianisme. Aprofito aquest espai per dir-vos que quan estava visitant llocs com el Sant Sepulcre de Jerusalem i, principalment, la Muntanya de les Oliveres i l'Hort de Getsemaní, en va venir al cap la nostra Processó en Honor de la Verge del Dolors, ja que veia recrear, en el lloc on va passar, la representació que realitzem al començament de la Processó quan Jesús està resant a l'Hort de Getsemaní i és agafat pels Manaies i condemnat a mort. Avui aquest indret, on hi ha les Oliveres centenàries, és visitat i venerat per milers de persones.

Capvespre a Jerusalem, des de la Muntanya de les Oliveres.

També vam tenir la sort de poder estar a la ciutat emblemàtica del cristianisme com és Natzaret,

on vam poder visitar la Basílica de l'Anunciació. Segons la tradició catòlica, en aquest espai és on va tenir lloc l'Anunciació. Avui dia és una església construïda l'any 1969 sobre restes de l'època bizantina i en el seu interior es troba la gruta de l'Anunciació, considerada per a molts cristians com les restes de la casa de la infància de la Verge Maria.

Finalment, vam visitar la ciutat de Betlem (Bethlehem) on vam contemplar la Basílica de la Nativitat, un dels temples cristians més antics amb ús continuat. Va ser construïda sobre la cova on tradicionalment es creu que va néixer Jesús de Natzaret. La primera edificació d'aquest temple data del segle IV. És un edifici religiós compartit per la Església Ortodoxa grega, l'Església apostòlica armènia i l'Església catòlica amb drets menors pels ortodoxos sirians i coptes. La Basílica de la Nativitat va ser el primer monument palestí en rebre el reconeixement de la Unesco com a Patrimoni de la Humanitat en l'any 2012. En el seu interior, en el presbiteri, es troba la Cova de la Nativitat. Té una forma de capella de petites dimensions amb un petit absis. El fum dels ciris que han anat posat la gent durant molts anys, han ennegrit les parets i el sostre. Allà hi ha un altar i a sota del mateix hi ha una estrella de plata que assenyala el lloc on va néixer Jesús. En un costat també es troba les restes de la menjadora del bestiar.

M'ha semblat adient explicar les meves vivències per alhora recordar tant el naixement com la mort de Jesús a través dels llocs emblemàtics on van ocórrer aquests esdeveniments. Penso que també ens relaciona de manera inequívoca,

les Festes de Nadal que acabem de passar amb companyia dels nostres familiars i la Setmana Santa que també vivim de manera intensa, principalment amb la nostra Processó en honor de la Verge dels Dolors.

Desitjo que hagueu passat unes Bones Festes de Nadal amb tota la família i que tingueu un Any Nou ple de salut i felicitat. Després d'aquesta vivència per Terra Santa, també els meus desitjos són de Pau per a tothom, ja que, en llocs com aquests, on hauria d'imperar la pau, també hi veus conflictes i desigualtats. Esperem que entre tots puguem fer un món millor.

Estrella sota l'altar que marca el lloc on va néixer Jesús.

Manaiies. Foto de Vicenç Semper.

Grup d'estiraments |

Els estiraments de les cadenes musculars és una activitat corporal la finalitat de la qual és preservar i millorar la salut i el benestar. Practicar aquest treball aporta: equilibri postural, alliberament de la respiració, flexibilitat de la columna vertebral i consciència corporal. Les tècniques que fem servir en aquesta activitat són els estiraments i la micro mobilitat articular.

Els estiraments ajuden a desfer el patró de tensió muscular que cadascú de nosaltres tenim, tant d'origen emocional com postural, i a alliberar la respiració. Els micromoviments són moviments lents i conscients, que conviden a l'autoexploració del cos, a afinar els sentits i a l'aprenentatge de moviments poc habituals que faciliten un nou ordre postural.

Consolidar i aprofundir

Abans que res volem agrair la confiança que de nou ens vàreu donar en les eleccions municipals del passat 26 de maig, que va representar la nostra continuïtat en la gestió del comú, és a dir de l'ajuntament, que és de tothom.

Mantenir és sovint més difícil que assolir, i si l'any 2015 ens vam il·lusionar molt amb la possibilitat de poder aportar les nostres idees de progrés i el nostre treball, ara, amb l'experiència assolida i coneixent més a fons les problemàtiques del poble i les possibilitats de millores en tantes àrees, renovem el nostre compromís de transparència i de treball per Mieres.

En aquest segon mandat municipal, us podem assegurar que l'equip de Vivim Mieres està més fort i motivat que mai, amb nova gent que s'hi ha afegit i, sobretot, amb la vostra confiança, que ha representat que tinguem a l'equip de govern un regidor més que a la passada legislatura.

L'any 2019 val a dir que ha estat un any de força canvis que, en la nostra opinió, tindran un impacte important en el dia a dia del poble. Els més importants són:

- Implementar la gestió directa del servei d'aigua
- Model de gestió de Can Musquera
- Gestió dels residus
- Pressupostos participatius 2020-2021

Assumir la gestió de l'aigua no és cosa senzilla i ens ha demanat un aprenentatge i bastir una estructura tècnica que doni una resposta ràpida i eficient a qualsevol problema que es presenti. Val a dir que el traspass no ha implicat cap problema greu en el servei i que els petits problemes que s'han produït han estat els mateixos que es presentaven abans quan els gestionava l'antiga concessionària. S'han resolt amb l'equip tècnic que s'ha muntat i, el més important de

tot, és que s'estan efectuant millores importants, que significaran una xarxa més actualitzada i eficient que la que ara tenim, producte de la pobra inversió que feia Sorea.

Les obres de rehabilitació i condicionament de Can Musquera segueix el seu calendari però els veïns i veïnes ja hem aconseguit definir els seus usos i el model de gestió, que serà mixt, és a dir, amb participació de l'Ajuntament i de les entitats del poble.

Pel que fa a la gestió dels residus, calia millorar el reciclatge i la recollida selectiva a Mieres. Finalment s'ha decidit optar pel model de contenidors xipats que, durant l'any 2020, aniran substituïnt els actuals.

Finalment, s'ha continuat amb la tradició de fer uns Pressupostos Participatius que, aquesta vegada han tingut un caràcter biennal i, per tant, s'ha disposat de 40.000 € per dedicar-los a les propostes guanyadores en les votacions del passat novembre.

Com sabeu, aquests quatre grans temes s'han fet amb la participació de veïns i veïnes que, en un ampli i elaborat procés, han pogut informar-se i decidir amb el seu vot els resultats de cada una dels quatre processos. Trobareu tota la informació sobre aquests processos a la Plataforma Decidim (mieres-decidim.ddgi.cat).

Per a nosaltres, tan important és el què com el com. Per això hem cercat sempre la participació dels veïns en totes les decisions importants que els afecten. Seguirem aprofundint en aquest camí de democràcia tan directa com sigui possible, un avantatge que ens atorga tenir un nombre d'habitants que ens permet parlar i conèixer-nos els uns als altres i decidir les coses de forma conjunta. A Mieres ho tenim clar: entre totes ho farem tot!

Com era Mieres l'any 1885? (I): Sant Andreu de Ruïtllles

L'estudi del "*Plano geométrico-topográfico del término de Mieras*"¹ elaborat per Joan Papell i Llenas, finalitzat l'any 1885, ens aporta noves dades per l'estudi de l'evolució urbana del Municipi, del seu paisatge i de la seva toponímia. Analitzant el plànol parcel·lari i aplicant les noves tecnologies, extraurem dades que ens ajudaran a aprofundir el que actualment es coneix sobre com era Mieres en el passat.

Encetem una sèrie d'articles que mitjançant un fil conductor, en aquest primer cas un Element Arquitectònic (EA) com és Sant Andreu de Ruïtllles, ens permetrà anar donant resposta a la qüestió formulada.

Descripció

Es tracta d'un element patrimonial catalogat i protegit com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Era l'antiga església parroquial del poble de Ruïtllles, avui esdevingut veïnat de Mieres. Construcció d'una sola nau coberta amb volta de canó i absis semicircular. Adossat a la banda sud-est hi trobem la sagristia. Trobem indicis d'un altre àmbit que es desenvolupa al llarg de la paret de migdia cap a la façana, que queden reflectits a la paret i un mur arrasat a nivell de terra. Presenta importants reparacions a la façana que haurien provocat la caiguda de la coberta. A la llinda d'entrada trobem gravada la data de 1798. El campanar, afegit en època moderna, és octogonal i acabat en cúpula.

Dades Històriques

En una Butlla Papal de Benet VIII que confirma la possessió a favor del Monestir de Banyoles l'any 1017, se cita el temple com a "Sancti Andree de Rovilias. Aquesta possessió és confirmada l'any 1096 on s'esmenta com a "Sancti Andree de Riutulis", i l'any 1175 on s'esmenta com a "Ramilis". L'any 1320 encara consta com a parròquia sota el nom de "Parrochia Sancti A. De Rovilis". Fins a aquell moment l'església hauria aglutinat el petit nucli de Ruïtllles, però ja devia estar en resecció perquè, ja l'any 1362, la que havia estat la parròquia de Ruïtllles passa a estar unida a la

Sant Andreu de Ruïtllles.

¹ Per a més informació sobre el plànol, podeu consultar l'espai que el Centre d'Estudis Mierencs ha preparat al seu web. Allà hi trobareu l'article publicat sobre el plànol i l'accés al plànol online. (www.cemierencs.com/projectes/mieres-al-1885)

“Parrochia Sancti Petri de Mieriis” i el nucli ja és citat com a “Vicinatus de Ruyles”. El vil·lar de Ruïlles passava a dependre de Mieres i era adscrit com un veïnat més de Mieres.

Sant Andreu de Ruïlles al plànol Parcel·lari de 1885

L'església apareix amb el topònim de Sant Andreu i presenta la simbologia d'una creu per marcar que estem davant d'un edifici religiós.

En la descripció, ja apuntàvem indicis sobre l'existència d'una construcció adossada a la banda sud de l'església. En aquesta banda la paret presenta un enlluït propi d'un àmbit cobert; en el sòl també vàrem identificar un mur arrasat que ens apunta en aquesta línia; mur que avui en dia ha quedat soterrat.

Si observem el plànol de 1885, constatem definitivament l'existència d'aquesta construcció adossada a l'església i en podem saber la seva ubicació i proporcions. Si acceptem la indicació que la creu simbolitza, no només que es tracta d'un edifici religiós, sinó també que és un edifici propietat de l'Església, podríem pensar que estem davant de la rectoria. Però aquí volem apuntar una altra possibilitat; la data de la llinda coincideix amb la desamortització de Godoy de 1798 sota el regnat de Carles IV. Podríem pensar en una doble funcionalitat de la inscripció: ens podria estar datant el moment de remodelació i ampliació de l'edifici i l'obertura d'aquesta nova porta en la façana oest i, al mateix temps, tenir

la voluntat de constatar que es tracta d'un edifici desamortitzat per l'Església, i per tant, ja no de la seva propietat². Continuant amb aquest supòsit i si ens fixem a la banda nord, hi podem veure una petita plana, que és més que probable que en algun moment hagués allotjat un cementiri i que en el mapa consta com a terres de Sembradura (S.). Sembla doncs plausible que ens trobem davant un edifici desamortitzat l'any 1798.

En aquesta mateixa paret sud de l'església s'hi pot veure l'amortització de la que devia haver estat l'antiga porta d'entrada a l'església. No podem afirmar si en el moment de l'obertura de la porta oest, aquesta altra porta queda tapiada o si té un canvi de funcionalitat i dóna accés a aquest altre edifici, avui no present.

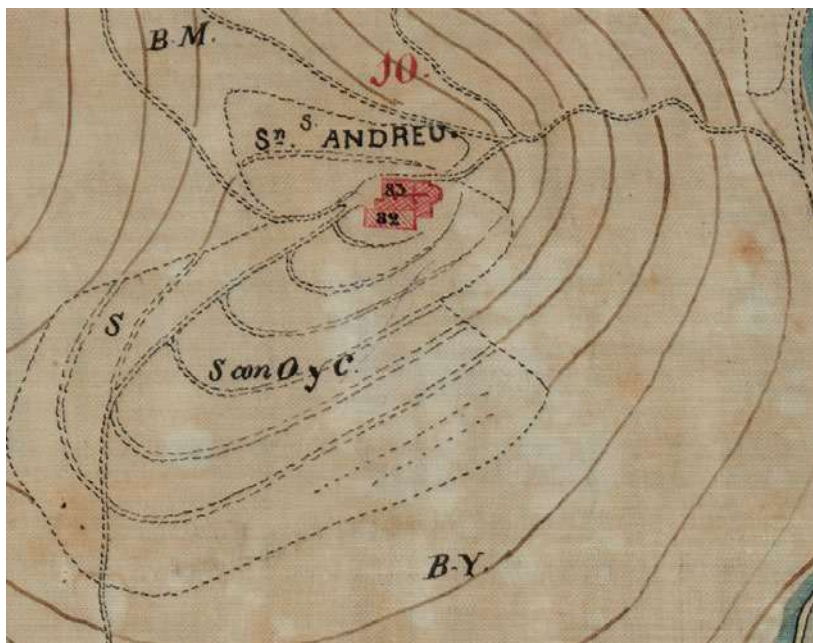
Recordem que aquest plànol té una finalitat recaptatòria, la seva elaboració preveu la distribució més equitativa dels tributs que els propietaris hauran de pagar a l'Ajuntament amb relació a l'extensió i l'explotació que fan de les seves terres. Per tant, reflecteix les terres associades a l'edificació amb una àrea delimitada per una franja blava³ tot marcant les àrees i utilització del sòl. Hi veiem representades unes feixes a la banda sud destinades a la “Sembradura con olivos y cepas (S con O y C)” i a la banda nord trobem “Bosque con matorrales (B-M.)”; al nord-est i prop de l'aigua del torrent l'horta; mentre que el Sud i sud-oest “Bosque Yermo (B-Y.)”. En tota aquesta àrea marcada trobem l'anotació d'un codi numèric de la finca, en aquest cas el número 10. Sabem que els plànols parcel·laris anaven

² Són nombroses les constatacions d'aquests edificis desamortitzats. Com a Sistemes de Gestió de Patrimoni SCCL, hem pogut excavar l'església de Sant Llorenç de la Senabre (a Santa Margarida i els Monjos), on queda palès aquest canvi de propietat i, en aquest cas, un canvi clar d'usos amb edificacions al voltant i remodelacions que arriben a rebentar part de l'àbsis per construir-hi un forn.

³ L'àrea delimitada per aquesta franja blava es pot veure en el plànol sencer; aquí hem reproduït un petit fragment per facilitar la visualització de la planta de l'edifici estudiat.

acompanyats d'un altre document on s'associava el número de la finca amb un propietari i amb la producció i extensió de terres per tributar. Si tinguéssim aquest document podríem discernir sobre la titularitat de la finca l'any 1885.

És interessant fer notar que el plànol també ens marca els camins d'accés a l'església (avui per recuperar); el traçat del torrent i la presència d'una font a pocs metres al nord i dins el perímetre de la propietat.

Detall del "Plano geométrico-topográfico del término de Mieras".

L'Associació de Defensa Forestal Mieras (ADF Mieras) |

Principalment es dedica a la prevenció d'incendis, ara mateix mantenint les vores dels camins municipals nets, formant els voluntaris en la prevenció i la col·laboració amb el cos de bombers en cas d'incendi, i amb la maquinària de desbròs i extinció que disposa l'ADF i que està a disposició dels socis per facilitar el manteniment de les zones forestals. A part, es va tirar endavant el Pla de prevenció d'incendis de Mieras, que regula les actuacions per a la prevenció de riscos en cas d'incendis.

Per l'associació ADF de Mieras, els socis voluntaris són el més important, i pot ser soci tota persona major d'edat del municipi en diferents tipologies:

Soci actiu: (carnet groc), que ha realitzat un curs a l'ADF i que permet tenir un carnet amb una assegurança amb el qual, en cas d'incendi, es pot col·laborar amb bombers.

Soci propietari forestal: tots els propietaris forestals poden ser socis i beneficiar-se de la maquinària de l'ADF pel manteniment de la seva finca.

Soci voluntari: pot ser-ne qualsevol persona del municipi, major d'edat i que vulgui col·laborar amb l'associació.

Formar part de l'ADF de Mieras com a soci és gratuït, així com ho són les formacions pel carnet Verd i Groc. Per rebre informació per fer-vos soci teniu l'email: adfmieras@gmail.com

Toponímia de Mieres

“Es pot dir que no hi ha cent metres que no siguin batejats en el transcurs del temps. La gent que hi ha viscut li ha donat nom a tot, ells ho havien de menester, usaven la toponímia per saber on eren, on passaven, on esdevenien els fets. Amb els anys aquests topònims més íntims, s’han anat oblidant, com que no calia fer-los servir, no es pronunciaven.” (Manel de la Muntada. Revista Puigfarnet, tardor 2007)

Sàvies paraules, les del flequer de Mieres. Però què és la toponímia, què són els topònims? La definició de topònim en el diccionari és: “nom propi de lloc”, i toponímia seria la ciència que té per objecte els noms propis de lloc o topònims.

La toponímia urbana, d’una ciutat, serien els noms dels carrers i les places, imprescindibles per anar d’un lloc a l’altre, per buscar i trobar una persona o establiment. El mateix fet succeeix a l’àmbit rural, bosquetà. Els habitants d’aquest entorn obert havien donat nom a qualsevol accident geogràfic, torrent, camp, turó, arbre, pou, muntanya, camí... el que fos, per tal d’entendre’s entre ells. On anaven, on es trobaven, els era imprescindible per feinejar pel bosc, pels camps... Havien creat un entramat de noms de lloc que es transmetien oralment de generació en generació.

Només la toponímia de més rellevància (per exemple noms de muntanyes o rius destacables, ciutats, masies...) es fixava en els mapes, principalment a partir de meitats del segle XIX, quan els avenços tecnològics els van fer més precisos i fàcils de dibuixar. Val a dir que no sempre els noms que apareixen en els mapes estan ben escrits o tenen la ubicació correcta. Fer un exhaustiu treball de camp requereix temps i una quantitat de diners que les administracions no solen destinar a aquestes feines. Això fa que, quan s’edita

un mapa nou sense un treball de camp previ, s’hi reprodueixin les errades de les edicions anteriors.

Aquesta toponímia que feia segles s’anava transmetent de pares a fills sense problemes, patí una bona sotragada a partir de la dècada dels seixanta del segle passat. L’abandó continuat i persistent de les activitats agrícoles, ramaderes i bosquetanes del món rural, provocà l’emigració dels seus habitants cap a les ciutats. La toponímia d’aquests espais deixà de ser necessària o imprescindible per viure, i començà a diluir-se en el temps. Només les persones que visqueren i treballaren a la seva joventut a bosc, o dit també a pagès, són les que conserven i recorden els noms de lloc de l’àmbit rural, i malauradament, com és llei de vida, cada cop en són menys.

Centrats a Mieres, quasi tothom situaria el Merdançà, l’aulina de la Torre, Burroig, el cingle de Collveí, la font del Freixe, puig de Capell o el pla de Pellers de Dalt. Però segur que ens costaria precisar on es troba el baixant de la Rata, la bassa del Tei, la cabanya del Boll, la font de Matareis, el camp de l’Esparset, la Casa Espatllada, el Trepador, el bosc de la Pica, el clot dels Picots, l’Enderrocai, la font de l’Esquirol o el Ramador. Són exemples de la toponímia, en podrien dir menor, dels noms de lloc (n’hi havia a milers) que batejaven cada petit bocí de terra.

Des de la fundació de l’associació, s’ha anat parlant amb la gent gran del poble tot interessant-nos pels camins, per preparar les excursions que s’han organitzat. D’aquestes converses anaven sortint un reguitzell de noms que es recollien i, el més important, se situaven sobre el terreny. Saber que existeix una font anomenada de Matareis té poc valor si no la podem situar en un espai físic concret. El treball de camp per

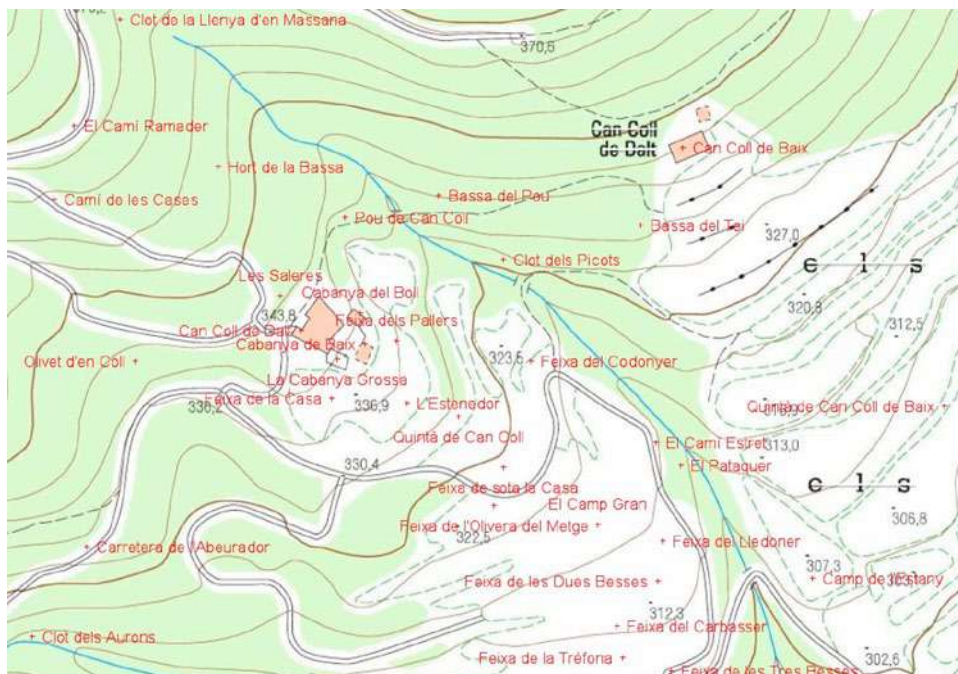
situar el topònim requereix més temps, però també és més satisfactori quan trobes la localització física del nom de lloc. Més endavant ja s'anava a entrevistar les persones que havien treballat a bosc només per ampliar la llista de topònims, dia a dia més llarga i completa.

De moment són uns sis-cents noms (sense incloure els de les cases, que és el tipus de topònim que s'ha mantingut més viu fins avui) els que s'han recollit, i en la seva majoria s'han localitzat sobre el terreny. Com a mostra, s'han inventariat 149 noms de camps o feixes, 95 noms de torrents, cloterades o petits cursos d'aigua, 104 noms de fonts i 46 noms de basses i viviers.

Queda encara molta feina a fer i cada any que passa creix la dificultat, pel problema abans esmentat de l'edat dels informants. De la quarantena de persones entrevistades, dotze ja han marxat definitivament i de les altres, poques et poden acompanyar caminant per ensenyar-te la situació física del topònim. És una tasca que a Mieres s'ha començat massa tard, al contrari d'altres municipis que de fa dècades han tingut

cura de conservar viu aquest ric patrimoni cultural. Per posar uns pocs exemples: *Toponímia del terme municipal de Vilallonga de Ter*, de Ramon Amigó, 1979; *Toponímia de la Selva de Mar*, de Jaume Quintana, 1983; *Tavertet. El seu terme i els seus noms de lloc*, d'Anna Borbonet, 1999; *Els noms de lloc de la vall de Bohí*, de Xavier Terrado, 2002; *Toponímia de Queralps*, de Jaume Nieto, 2004; *Toponímia dels veïnats de Cassà. Llebrers*, de Joaquim Mundet, 2006; *Recull de noms de Portbou*, d'Anna Maria Corredor, 2014. I podríem seguir amb una llarga llista de municipis que han valorat aquest patrimoni cultural dels noms de lloc i l'han sabut preservar.

L'inventari de noms del nostre municipi recollits fins ara és un primer pas, i l'embrió per fer un recull més exhaustiu i complet d'aquest ric patrimoni de noms que ens han transmès la darrera generació de mierescs que van treballar i viure en aquell món rural avui dia tan transformat i que difícilment retornarà. Des d'aquesta tribuna de difusió cultural, faig una crida a l'administració i les entitats locals perquè s'animin a posar els mitjans per completar aquest inventari de noms de lloc del nostre municipi.

Noms de lloc a prop de Can Coll de Dalt

De la zitzània a la sororitat

La vida a Mieres ha canviat molt al llarg dels anys i dels segles. I la vida de les dones ho ha fet d'una manera molt radical i profunda. Les diferències generacionals són abismals i de vegades pot semblar que podria ser difícil entendre'ns les unes a les altres. Però l'experiència ens ha demostrat que les dones, quan ens ajuntem per compartir, generem una germanor que ens surt de dins i que és molt autèntica.

Som la meitat invisible del conjunt de personatges de la Història. Una història escrita per homes en la que a les dones se'ns ha donat només el paper marginal d'engendrar als protagonistes principals. Però una lectura més completa i menys androcèntrica d'aquesta història dels homes, ens fa adonar del fet que sense les dones, ara mateix, Mieres no seria el que és. No

només hem criat als homes sinó que hem tingut un paper cabdal en aquest desenvolupament. Només ens falta visibilitzar-ho, validar-ho i creure'ns-ho.

L'any passat un grup de dones vam materialitzar una idea que ens rondava feia temps pel cap: la creació d'un espai de trobada per compartir, xerrar i debatre tot el que creiem que significa viure com a dona a Mieres. Un cercle on sumar experiències, vivències, errors i encerts, dificultats, etc. On apropar-nos i valorar-nos des de les nostres diferències. D'aquesta experiència en va sortir una exposició de fotos que es va poder gaudir durant les festes del poble i un vídeo que presentarem el pròxim 8 de març.

És fàcil caure en el parany de crear divisions entre

nosaltres sobre la base de les nostres diferències externes, ideològiques, familiars, econòmiques, etc. I potser hi ha dones al món que, per alguna raó, es poden sentir més còmodes en el conflicte i la zitzània. Però la història demostra que les dones tenim una tendència natural a la germanor. Se'n diu sororitat i es refereix a aquesta germanor que es crea naturalment entre dones i que és molt més nutritiva, fortificant i satisfactòria en l'àmbit individual i grupal que no pas la divisió.

La falta d'amor i xarxes afectives sòlides, una vida depenent i pobra emocionalment, un sistema que ens ha dut a la competitivitat i a la parcel·lació territorial, relacional i emocional, la guerra civil, etc. ha dut a moltes dones a oblidar la sororitat. Però aquesta capacitat innata ha pogut sobreviure arrelada amb força en els cors de moltes dones valentes que han desafiat la mentida imposada que sosté que la naturalesa de les dones és fer-nos la traveta.

I així ho comprovem en cada trobada les diferents persones (la majoria dones, però també alguns homes) que ens reunim al Centre Cívic per aprendre unes de les altres, compartir experiències i savieses multicolors. És molt enriquidor que les dones joves ens nodrim de les experiències de les dones més madures, tant sigui per entendre i aprendre, com per no repetir patrons perjudicials. I alhora també queda palès que és molt interessant que les dones més grans s'apropin a les noves generacions que tenim vides tan diferents i estrambòtiques... encara que només sigui per al·lucinar i riure.

Podem decidir sembrar zitzània o les llavors de la sororitat. Quina creus que serà la collita més nutritiva i enriquidora pel poble? Tu escull.

Dolors Ponsa.

Carmela Gómez.

Marta Julià.

El final de l'Edat Mitjana

Les revoltes remences

Durant la segona meitat del segle XV, i un cop exhaurides les possibilitats d'un enteniment pacífic entre senyors i vassalls, el conflicte camperol només tenia una opció: l'enfrontament armat. Després de no reconèixer el rei com a autoritat competent en l'arbitratge entre senyors i camperols, els senyors de les terres gironines començaren a reclamar les prestacions senyorials i homenatges que els pagesos els devien, sense fer diferenciacions entre les servituds personals pròpies dels mals usos i els censos de les terres. Aquesta actitud desfermà els ànims dels camperols i provocà un alçament armat dels pagesos de l'Empordà el febrer de 1462, seguit pels dels territoris de l'interior de Girona, la zona anomenada La Muntanya, que comença precisament en els contraforts del Rocacorba, i inclou Sant Miquel de Campmajor i Mieres.

Aquest aixecament va tenir un fort caràcter d'insurrecció, ja que es reclamava l'abolició general de les càrregues senyorials i no només l'abolició dels mals usos. Hem de tenir en compte que els pagesos revoltats no eren només els remences, és a dir, aquells que disposaven de títols de propietat dels masos (encara que compartida amb el senyor), sinó tota la pagesia, és a dir, pagesos sotsestablerts en altres terres, jornalers i pagesos sense propietats, però que patien igualment els abusos dels senyors. De fet, la violència camperola anava dirigida contra la petita noblesa i els propietaris rurals que vivien a les ciutats i viles. Si més no, així sembla demostrar-ho el *Dietari* o *Llibre de Jornades* de l'escrivà major de la Diputació del General, Jaume Salafont, quan escriu que “*molts pagesos s'eren levats mà armada contra lurs senyors denegant-los pagar censos, delmes e altres rendes; e anaven per tot Empurdà e altres parts del dit Principat combatent viles e castells, axí com són Castellfollit, Sancta*

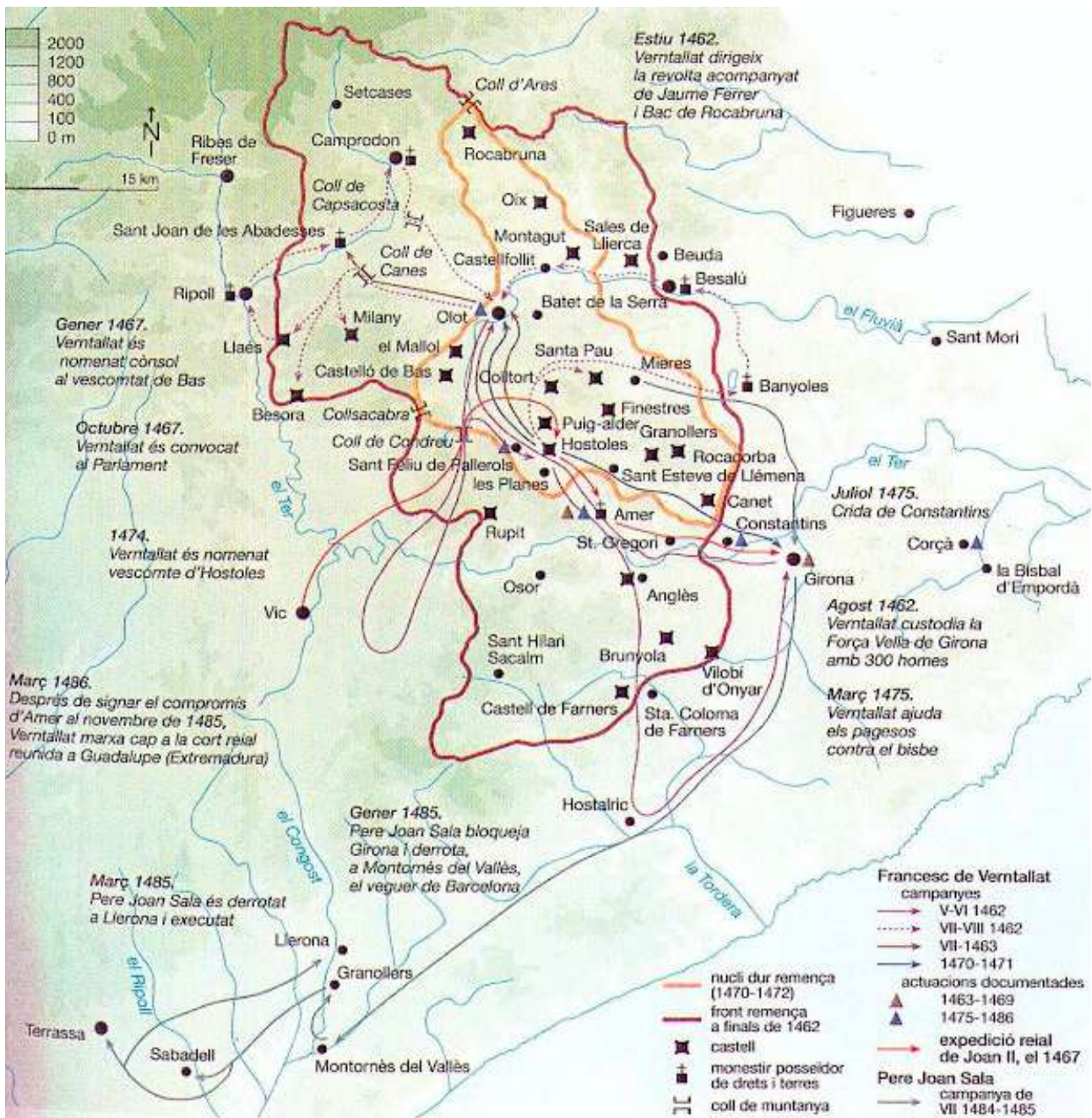
Pau, Banyoles e altres lochs molts. E prenién los cavallers e gentils hòmens, entrant-los per força per lurs cases, e robantlos tots los béns mobles que y trobaven, axí com són roba, argent, diners, sclaus, esclaves, mules e cavalls, e tot se'n ho portaven, e metien-los groça cadena pel coll e stacaven-los a la paret”.

Aquest alçament va coincidir amb l'esclat de les hostilitats armades entre la corona i les institucions civils catalanes. En el rerefons d'aquest conflicte hi trobem les tensions entre diversos sectors de la noblesa catalana, la lluita pel control municipal de Barcelona entre els diferents estaments agrupats a la Biga i la Busca, i l'enfrontament polític entre la corona i les Corts, tant per motius econòmics com per l'autoritarisme monàrquic que la dinastia castellana volia imposar a aquesta rígida estructura, controlada per l'oligarquia catalana. La guerra civil, que va enfrontar la corona amb les institucions catalanes durant deu anys (1462-1472), es va viure a les terres gironines i sobretot a la zona de La Muntanya, com un enfrontament de caràcter antifeudal, de camperols organitzats contra els senyors, mentre que a gran part de la resta del territori fou un enfrontament entre exèrcits mercenaris.

Finalment, i després de deu anys de guerra, la capitulació de Pedralbes (octubre del 1472) posà fi a la contesa amb la victòria reial i dels remences. Aquesta però, fou summament benigna per als vençuts. El rei Joan II atorgà un perdó gairebé general, confirmà els privilegis de Barcelona i jurà les Constitucions de Catalunya que seguien reconeixent els mals usos. El camp restà completament devastat per causa de les accions militars, i el problema remença i de l'abolició dels mals usos, quedà simplement postergat.

A la mort del rei Joan II al 1479, pujarà al tron Ferran II, que obligat per l'ofensiva senyorial va anul·lar la sentència interlocutòria d'Alfons el Magnànim de 1455, restituint els mals usos i els drets senyorials sobre els pagesos de remença. Però els remences de La Muntanya, mai havien deixat la seva lluita, com ho demostra l'ocupació del castell de Corçà (1475), la proclama de Francesc de Verntallat (un dels caps

remences de la zona de la Garrotxa) a Sant Vicenç de Constantins, on s'esperonava els remences a no pagar cap mena de prestació (1475) o l'ocupació de les poblacions de Sant Llorenç de la Muga i Pontons (1476). El castell de Finestres i de Santa Pau, va restar en mans dels remences de manera ininterrompuda durant tots aquests anys. Per això els senyors de l'àrea de La Muntanya no varen poder aplicar la llei, ja que

Campanya revolta remença.

Esclata la guerra civil catalana.

es trobaven davant un fort moviment remença ben organitzat, i en intentar-ho per la força, es varen anar gestant les condicions per a una segona revolta camperola. La facció més moderada i legalista del moviment camperol, encapçalada pels síndics remences, que mantenien l'objectiu de tancar el conflicte per via de l'arbitratge reial, va veure's sobrepassada per aquells que creien que només amb l'acció violenta es podia forçar els senyors a una negociació i alhora defensar-se de la violència indiscriminada que exercien els senyors per a cobrar els censos debuts.

Una d'aquestes expedicions punitives tingué com a objecte **les famílies pageses de Mieres** durant el setembre de 1484. Encapçalats per l'agutzil reial Gilabert Salbà i els veguers de Girona i Besalú, una host armada intentà embargar els béns dels pagesos de la Vall de Mieres, però un fort contingent d'homes armats, dirigits per Pere Joan Sala, natural de Rocacorba i lloctinent de Francesc de Verntallat durant la primera revolta remença, els va fer front i obligà a aquests a refugiar-se a Can Griver, d'on només s'escapà Gilabert Salbà. Aquest segon aixecament, anomenada també segona guerra remença, fou un

aixecament contra els fonaments de l'ordre feudal, tal com ho demostra la proclama dels revoltats: "*franchs e liberts de qualsevols servicis, drets e responcions a les quals fossen en qualsevulla manera obligats*". Aquesta revolta no es va quedar en els feus remences de La Muntanya, sinó que sortí a combatre en els centres de poder polític, és a dir, a les viles, ciutats i fortalises. La revolta es propagà ràpidament per les terres d'Osona, comandada per Bartomeu Sala, nebot de Pere Joan, i pel Maresme. D'aquesta manera es varen controlar les vies de comunicació que menaven cap a Barcelona, les del Maresme i del Llobregat, alhora que ocupaven diverses poblacions del Vallès, com Caldes de Montbui, Granollers, Sabadell i Terrassa, amb la col·laboració de part de la població d'aquestes viles. De fet, els consellers de la ciutat de Barcelona opinaven que "*de cap pagès no se pot haver ajuda, puix tots stan unànimes en lo crit de que lo Rey no es vol que's pague res per usos i tasques*". Les hosts revoltades, formades ja per un miler de camperols, va vèncer l'exèrcit del veguer Antoni de Rocacrespa, i amenaçaven la mateixa ciutat de Barcelona. Finalment, el març de 1485, un exèrcit sortit de la ciutat comtal, integrat i pagat per les classes dirigents, va aniqui-

lar els camperols revoltats a prop de la població de Llerona. Pere Joan Sala fou fet presoner, executat i esquartrat i el seu cap exhibit en una de les torres de la ciutat durant un temps. Aquesta victòria, però, no apaivagà els ànims i es varen continuar ocupant viles i castells. Arran d'aquesta segona revolta, la corona va sortir enfortida com a única institució per l'arbitratge, ja que els pagesos no acceptaven la legitimitat de les Corts, de les quals no en formaven part.

D'aquesta manera, el 21 d'abril de 1485 Ferran el Catòlic va dictar la sentència arbitral des del monestir de Santa Maria de Guadalupe, a Extremadura, en la que s'establia la redempció dels sis mals usos i extingia tota una sèrie d'abusos i treballs personals si es demostrava que els pagesos havien sigut induïts il·legalment. Els propietaris directes eren compensats amb 60 sous per cada capmàs, amb 10 sous per cada mal ús redimit o bé amb 3 sous que el pagès havia de pagar anualment fins que aquest fos redimit. Alhora, quedaven confirmades les jurisdiccions dels barons i els drets derivats dels dominis directes. De la mateixa manera, els pagesos havien de capbrevar* totes les vegades que el senyor ho requerís. També restaurava el principi d'autoritat: restitució dels castells i forteses als antics senyors, alliberament dels pagesos detinguts a presons privades, imposició del pagament de 6.000 lliures en concepte d'indemnització als propietaris pels estralls de la segona revolta remença, condemna a mort de 60 cabdills remences, i pagament a la resta dels pagesos (és a dir, a tots els pagesos) de 50.000 lliures en concepte de multa per l'aixecament.

Alguns pagesos no varen acceptar aquesta sentència, i continuaren les revoltes, tot i que esporàdiques, com l'assalt al Castell de Santa Coloma de Farners o al de Santa Pau, ocupat encara el 1486. Per posar fi a aquesta situació, s'organitzà una host, encapçalada pel lloctinent Enric d'Aragó, per a l'extinció dels diferents focus remences, que acabarien derivant en

el bandolerisme. Per poder recaptar els diners de la multa i les indemnitzacions imposades per la corona, es va constituir el Gran Sindicat Remença de 1488, que va elaborar un cens de les llars que havien de pagar. D'aquesta manera, unes 8.900 famílies varen pagar una mitjana de 156 sous (més del doble del que els hagués costat la redempció dels mals usos), i la corona va obtenir uns 47.700 sous.

Acabaven d'aquesta manera els aixecaments remences, que posaven fi a l'edat mitjana a Catalunya, amb la Sentència Arbitral de Guadalupe, que alguns historiadors veuen com una victòria camperola, ja que eliminava la condició remença de la pagesia catalana, mentre que, per altres, la sentència serví per enfortir el règim feudal, ja que han observat la continuïtat de les prestacions i pagaments en època moderna.

Les dones durant l'Edat Mitjana

Com passa gairebé sempre en aquest sector de la població, la manca de documentació sobre la vida de les dones les ha deixat en un absolut oblit, exceptuant la vida d'aquelles dones que per la seva condició social varen poder assolir cert reconeixement (nobles o filles de l'oligarquia i la burgesia). Durant tot aquest període, les dones de Mieres, pageses de baixa extracció social, devien desenvolupar les tasques pròpies a la seva condició social. Ajudaven a les tasques de pagès, recol·lectaven aliments i tenien cura de la casa i de la canalla. No podem saber quin va ser el seu paper durant tots els anys de conflicte armat (en què els homes eren fora per a fer la guerra), ni quina va ser la seva realitat. El fet que no apareguin en la documentació (o si apareixen ho fan només com a esposes, mares o vídues, és a dir, sempre lligades a un home), no ens ha de fer pensar que no varen ser protagonistes dels seus temps, sinó que el model social imperant, el feudalisme i el patriarcat propi de la religió cristiana, les ha deixat fora de les cròniques.

(*) Fer un document o volum que conté les declaracions de béns fetes pels vassalls d'un senyoriu, i les càrregues que comporten, davant d'un notari designat pel senyor a fi d'enregistrar-les i poder cobrar-les.

Dificultats de la petita producció ramadera de Mieres

Els obstacles de tota mena (burocràtics, econòmics, exigències oficials i permisos), han posat els petits ramaders en una situació de dificultat extrema per poder viure dignament del seu treball. Parlem amb en Juanma, que juntament amb la Nur menen un ramat de cabres i produeixen carn i formatges de gran qualitat. Ens explica que malgrat l'acceptació popular dels seus productes i de les moltíssimes hores i esforços que hi esmercen, els costa molt de tirar endavant. Les diferents administracions només contemplen l'agricultura i la ramaderia a l'engròs, és a dir, no la integrada per petits productors de Km 0, sinó de la gran indústria agroalimentària que disposa de grans capitals.

Doncs bé, als petits productors locals se'ls exigeix el mateix tipus d'instal·lacions que a la gran indústria, i l'administració no té una línia d'ajuts que realment s'adapti i ajudi als petits ramaders. Per exemple, a tota la Garrotxa no hi ha ni un sol escorxadors públic, el que obliga als ramaders a pagar els preus elevats que tenen els escorxadors privats. Per cada cabrit

que porta a matar, el ramader necessita un carnet especial de transportista de bestiar, un vehicle adaptat, lliurar un document (guia) a l'escorxadors, un pel ramader, anar després a Olot a dur la guia al Departament d'Agricultura i Ramaderia, un document de traçabilitat... etc. Després, han de complir uns requisits d'instal·lacions, analítiques i inspeccions igual que les grans indústries. Un altre obstacle que han d'afrontar és l'elevat preu de les terres que lloguen per pastura. Es troben que la gran indústria agroalimentària, paguen el que els demanin per abocar-hi els purins dels milers de porcs que tenen. Contra tot això, és pràcticament impossible competir i guanyar-se la vida dignament i d'acord amb el que treballen.

En conclusió, el panorama és força negre. Hi ha diferents associacions de pastores i ramaders, però no han aconseguit encara que l'administració es prengui seriosament la seva problemàtica i entengui el valor estratègic que tenen, no solament per la qualitat dels productes que ofereixen, sinó perquè, a més, tenen cura dels camps i boscos. Si desapareixen del tot els

pastors, com fa anys ho van fer els carboners, el bosc esdevindrà una selva sense camins ni tallafocs i, quan es produeixi un incendi, aleshores sí, correm-hi tots a esmerçar-hi recursos humans i materials per mirar d'apagar-lo. Uns recursos i diners que no s'han volgut emprar preventivament per ajudar la ramaderia i la pagesia local. Potser la raó és que al sector primari hi ha cada dia menys gent (a Mieres no arriba al 2,5%) i això són molt pocs vots per a prestar-hi atenció.

Foto de Vicenç Samper.

Programa Sèlvans

La seva divisa és *Persones que cuiden dels boscos, boscos que cuiden de les persones*. El seu nom ve de la deïtat etrusca “Sèlvans”, que s’encarregava de la protecció dels boscos i que els romans van transformar en Silvà, d’on tenim les paraules selva, silvícola, silvicultura... El projecte va néixer el 2007 i ara ja són una associació que han creat 87 reserves forestals i tenen 1190 Ha de boscos protegits. Parlem amb en Marcel de Collbahí, que des de ben petit coneix els boscos de Mieres pam a pam i que col·labora amb aquest programa.

Ens pots fer cinc cèntims de la feina que fa l’Associació Sèlvans? Primer haig d’aclarir que jo no en formo part formalment. Els ajudo perquè trobo que el que fan és molt interessant i com que conec bé aquest territori, els puc posar en contacte amb els propietaris de boscos de per aquí i animar a aquests a que s’uneixin al projecte. La idea de Sèlvans va en dues direccions. D’una part es tracta de crear reserves de boscos madurs o que ja estiguin arribant a la maduresa, que per aquí n’hi ha ben pocs. De l’altra, aprofitar i promoure l’ús terapèutic d’aquests boscos.

Quan dius bosc madur a què et refereixes exactament? Doncs al fet que tingui arbres centenaris, i d’aquests n’hi ha pocs perquè el bosc s’ha treballat força fins no fa no massa. Es tracta de parlar amb els propietaris i crear unes reserves on no es talin els arbres per arribar a tenir el que se’n diu un bosc madur. I això perquè, científicament i més enllà de la medicina alternativa, s’han fet estudis i s’han demostrat els beneficis que aquest tipus de bosc té per a la persona.

És a dir, segons això, no es tractaria que aquest bosc madur permeti el creixement de plantes amb les quals es podrien fer medicaments, sinó que la teràpia és que les persones vagin al bosc madur. Exacte.

Com a humans portem molts més anys d’història connectats amb la natura que no pas desconnectats. Per això estar dins d’un d’aquests boscos guareixen moltes malalties que patim pel fet que ens ajuda a reconnectar-nos amb el que havia estat el nostre hàbitat des de temps immemorials i el nostre cos encara en guarda memòria. L’eina curativa té una doble vessant: l’una, amb un component més físic, com és abraçar els arbres, i l’altra més psicològica, passejant pel bosc de manera conscient i obert a rebre tot el que aquest ens pot donar. Sempre amb una actitud oberta, de respecte, en silenci i sense pressa, mirant d’absorbir el que t’està donant aquell bosc, una sèrie de bacteris i elements químics que són diferents i més potents que els que et pot donar un bosc més jove. També hi ha diferències entre el que pots rebre en un bosc madur de pins, de roures, mixt, etc. Cada arbre i planta despren diferents elements que ens ajuden a reconnectar i a disminuir el grau d’estrès que cadascú pugui tenir.

I de cara al propietari, el benefici que li podria compensar la no explotació del bosc (tala) seria doncs, les visites pagades de gent que hi passejaria? El benefici econòmic pot venir de dues maneres. D’una banda, un bosc que està en camí de fer-se madur i que cal preservar, pot obtenir una sèrie d’ajuts públics mediambientals. D’altra banda, si se segueix un itinerari, el propietari obté un percentatge de les visites guiades que es fan al seu bosc en forma d’itineraris forestals terapèutics. A més d’això, hi ha un benefici molt gran de caràcter general, com és combatre els macro incendis i preservar el nostre hàbitat per a les futures generacions.

I això s’ha fet a altres zones del país o a l’estranger? Sí, a Europa hi ha molts països que ho fan i fins hi tot es recepta medicament per pal·liar moltes malalties. Ara està entrant aquí i només al Gironès ja hi ha set boscos madurs amb itineraris transitables.

Mapa.

La Fageda d'en Jordà és un d'aquests casos? No, perquè encara no és un bosc madur. Està preservat i amb el temps esdevindrà madur, però encara no l'és.

I per aquí en tenim? Sí, n'hi ha un a Finestres. Ara el que intentem és parlar amb diferents propietaris i crear un corredor de reserva de boscos madurs que ultrapassi un micro espai i tingui ja una dimensió més gran.

I això ho moveu solament a la Garrotxa? No, a l'Albera hi ha un tros molt gros i al Gironès s'hi concentra del 3 al 5% de boscos madurs, mentre que a Europa occidental la concentració és d'un 2%.

Sembla que ara hi ha molt més bosc que fa uns quants anys, oi? Aquí hi ha un error. Molta gent et diu que en els darrers 50 anys ha crescut molt la mas-

sa forestal a Catalunya i que caldria una certa desforestació. Certament, els carboners no van a bosc i hi ha molts menys masos i ramaderia, però 50 anys no són res en l'escala natural. La nostra espècie ha viscut sempre (menys aquests darrers anys que és un espai de temps insignificant) al bosc i en petites clarianes.

I en quin estadi d'execució està aquest programa? Es va de mica en mica però està avançant. Ja hi ha uns quants boscos on es fan aquests itineraris i si més endavant surten boscos madurs per aquí, jo estaré encantat de fer-hi algun guiatge perquè han set el meu pati i els tinc molta estima. N'he vist tallar molts i mirar de conservar-los serà un gran què, també personalment.

Trobareu informació detallada de Sèlvans al seu web: selvans.org

NOTÍCIES del cor

SI

SI

SI

Ostres, com feia la lletra?

I demà cantem
al Palau!!

Punk forever!

En aquesta coral
tot està bo!What's Catalan for choir:
coral o corral !?

Millor un trio

.Como me gustaría
hacer un dúo
con este chico!

IMÀGENES EXCLUSIVAS

Especial
GLAMOUR REBEL
entre senglars i aulines

Unir-me a la coral. Vaig pensar que seria una bella manera d'aflixar tensions corporals, expressar-me amb la veu i socialitzar. I ha funcionat! Compartir els divendres al vespre amb gent que també té ganes de cantar, ballar, aprendre, jugar i riure. La directora, la Marta, ens contagia la seva vitalitat i tot flueix amb una didàctica lúdica, aconseguint que els assajos siguin un aprenentatge molt divertit i, almenys per a mi, terapèutic.

El repertori és molt divers i ple de cançons que fan vibrar d'alegria. M'ha sorprès amb quina facilitat estic aprenent cançons en llengües que podríem considerar exòtiques.

Cantar i ballar amb la coral em desperta un sentiment gregari i ancestral que té un efecte immediat en el meu benestar. Si, Si, Si! (Mònica)

... i té la veu tan fina!

Ui, aquesta melodia és massa aguda!

O cantem Bach o guillo!

EXCLUSIVA
Debutantes en Le Bal

Exclusiva

EXCLUSIVA

Em van dir que tallaria el bacallà i si em descuido acabo trinxant tot el rostí!

Ningú no ho sap, però soc un baix!

Vull ser soprano!!

Ostres, no recordo la coreo!

Mi fa re

La de darrera desfina

Faré cara de que me la sé

Oh la la, oui, c'est moi!

CÓCTEL DE NOTICIAS

Cronologia dels concerts de 2019

- 27 d'abril Casal les Fonts (Olot)
- 2 de juny Pavelló Municipal de Mieres (Homenatge a la Vellesa)
- 13 de juliol Església de Santa Maria de Porqueres

PEP MATA, *un walking artist* *

la Redacció

Per a molts, el recorregut per un sender de muntanya té l'objectiu de fer el cim, recórrer l'itinerari en un temps establert, fer activitat física, conquerir un paisatge. Per altres, però, caminar pot representar una experiència purament estètica. Començarem a entendre aquestes segones motivacions amb unes paraules de l'artista i excursionista Pep Mata: «Encara que sovint al caminant el seu destí li sigui indiferent, el camí és un pretext per a realitzar un viatge interior. Un caminant no arriba mai: sempre està passant.»

Pot ser que no hàgiu sentit parlar mai del terme anglosaxó *walking art* i és ben possible que us sorprengui el seu plantejament. La seva traducció literal ens conduiria a alguna cosa semblant a l'art de caminar. Pep Mata, però, concep la translació al català d'una altra forma: "caminar com a pràctica artística, ètica i estètica". Per aquest artista, professor i –com a ell li agrada definir-se– "andariego", el fet de caminar és el motor primordial per crear.

Com el mateix terme indica, aquesta forma de fer art neix a la Gran Bretanya, a les acaballes dels anys 60. En un context cultural convuls, ansiós de canvis i d'oposició (a les polítiques autoritàries, a la tradició més rànica, a l'energia nuclear, al consumisme desbocat), l'art viu el seu propi viacrucis: les fórmules i disciplines tradicionals estan quedant obsoletes, buides de significat. La pintura, l'escultura o la fotografia, després de l'avantguardisme de principis del segle XX (recordem, quan l'art perd la seva funció de representar la realitat i apareixen moviments com el cubisme, el dadaisme o el surrealisme), han tornat a quedar estancades a produir peces decoratives.

En aquest marc, comença a sorgir a les escoles d'art un interès cada cop més important per allò que volen dir les obres d'art en contra de com ho diuen. És a dir,

com n'és d'important la idea que conté una peça d'art oposada a la seva qualitat formal o al seu material. Està naixent l'art conceptual: la idea és la cosa important i no tant el medi on aquesta es plasma. Richard Long és un jove estudiant de la Saint Martin's School of Art de Londres. Un bon dia, pren un tren des de l'estació de Waterloo i es dirigeix cap als afores de la ciutat. Per la finestra del vagó, a gran velocitat, es fixa en un camp de gespa que passa per davant dels seus ulls. A la següent estació, baixa del tren i es dirigeix a aquest camp buit. Què hi fa, allà? Una vegada i una altra camina en una línia recta per sobre de l'herba fresca i verda tan característica de la campanya anglesa fins que es dibuixa clarament, a contrallum i sobre el mantell vegetal trepitjat, el rastre del pas. Long agafa la seva càmera fotogràfica i plasma el resultat de la seva acció. La titula, a posteriori, amb una frase ben simple però carregada de significat: «A line made by walking» («Una línia feta caminant»). Amb aquest acte, podem considerar que acaba de néixer el *walking art*. L'art que prové de caminar (i anotem que no del córrer o del marxar) no és tant la caminada en si, sinó el que se n'extreu.

En aquest sentit, el resultat habitual de les camina- des són fotografies i textos que capturen (o que in- tenten capturar) el sentiment que es desenvolupa a l'interior del creador en contacte amb el paisatge i el seu trànsit. La fotografia no s'entén com un mitjà per a capturar la bellesa «objectiva» d'un paisatge -com faria un turista- o com a demostració de l'aconsegui- ment d'una fita. La fotografia, com el text que la pot acompanyar, pretén (gairebé il·lusòriament) deixar constància de la sensació viscuda en un punt deter- minat del trajecte, en un moment de «comunió» amb el paisatge. No importa tant la qualitat de la imatge (la seva exposició, la seva resolució), sinó l'aura de la qual gaudeix: la manera efectiva amb què transmet una experiència.

Foto: Pep Mata.

Si voleu més informació sobre la seva obra podeu visitar el seu web: www.pepmata.com. Recentment s'ha traslladat a viure a Mieres i n'està encantat. Benvingut!

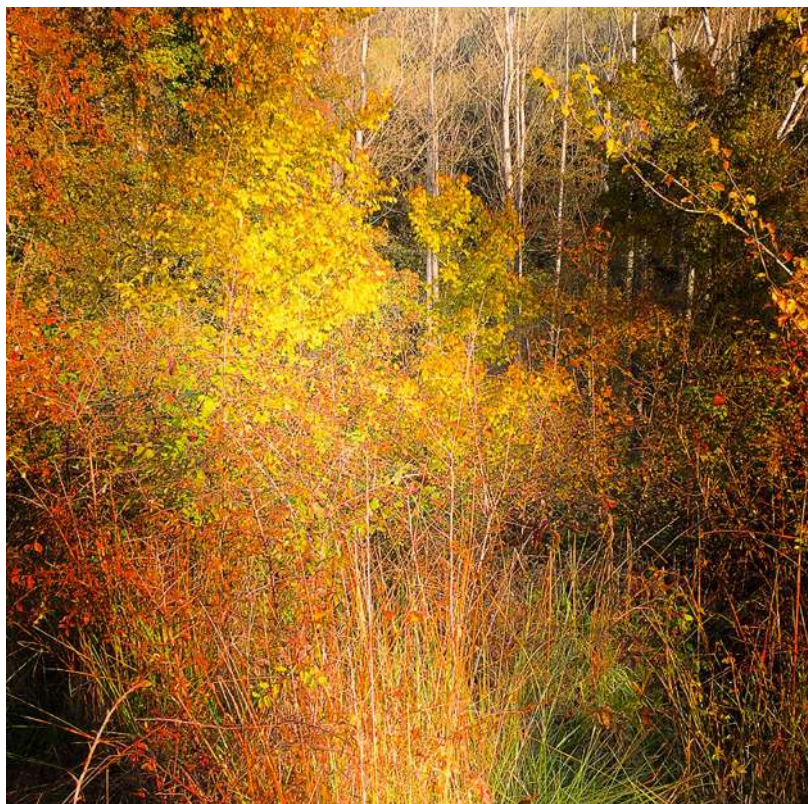

Foto: Pep Mata.

Crema fina d'arrels de temporada

Ingredients:

- 4 cullerades d'oli d'oliva ecològic
- 1 manat d'alls tendres
- 2 cebes mitjanes
- 1 xirivia
- 500 gr. de pastanagues
- Mitja cullerada de cúrcuma en pols
- 1 bulb de fonoll
- 100 gr. de salsafí blanc o bé un d'apirave
- 1 tros de jengibre fresc
- 750 ml d'aigua o brou de verdures
- Sal i pebre negre

Preparació:

Es renta el salsafí o l'apirave amb un raspalltlet i es cou en 1 litre d'aigua amb sal durant 15 minuts. A continuació es pela.

Es fan dues cremes per separat.

Primer se sofregeix una ceba trinxada i mig manat d'all tendre també trinxat amb una mica de sal i 2 cullerades d'oli d'oliva. Passats 5 minuts, s'afegeix la xirivia i 250 gr. de pastanagues a daus, junt amb la meitat de l'aigua d'haver bullit el salsafí o l'apirave durant 15 minuts a foc lent. Tot seguit es tritura fins a aconseguir un puré ben fi.

A continuació es fa l'altra crema sofregint l'altre ceba i el mig manat d'all tendre que ens ha quedat, amb una mica de sal i pebre negre. Passats 5 minuts, s'afegeix el fonoll, els 250 gr. de pastanagues i el salsafí o l'apirave a daus, i el suc exprimit de la polpa del gíngebre ratllat amb l'altra meitat d'aigua que havíem

guardat d'haver bullit el salsafí o l'apirave. Es cou a foc lent durant 15 min. i a continuació es tritura fins a aconseguir un puré ben fi.

Tot seguit ho portem al plat a on posarem de fons la primera crema que hem fet al mig del plat i posarem la segona crema amb cura de no barrejar-les. Es pot decorar amb una mica de pastanaga ratllada, brots de fonoll, kale o també fruits secs o daus de formatge de cabra, depèn el que us agradi més.

Aquesta recepta és perquè a l'hivern a tots ens ve de gust menjar cremetes i, a més, les arrels aporten tot el que ens cal per dur bé el fred...

Tònic enfortidor del cabell

Ingredients:

- Una branqueta de romaní
- ½ litre d'aigua (dos gots més o menys)

Feu una infusió amb el romaní deixant-lo bullir un parell de minutets en ½ litre d'aigua. Deixeu-ho reposar uns 5-7 minuts més i coleu (igual que pel tònic). Després de la dutxa, aclariu-vos el cabell amb la infusió i eixugueu-lo amb una tovallola.

Ja veieu que fàcils i senzills són aquests remeis i quantes utilitats pot tenir una simple infusió de romaní. El que sí que és important tenir en compte és que igual que una flor no fa estiu, un sol cop que ens fem la cura no tindrà gaires efectes. La base de la cura amb remeis naturals és la constància.

El romaní. Un tresor local per la salut

*“Qui no cull el romaní,
no té amor ni en vol tenir”*

Fa quasi dues dècades, un dels meus primers mestres de fitoteràpia (és a dir l'ús de plantes per a la prevenció, curació i alleugeriment de problemes de salut), ens va dir a la primera classe que si la farigola o el romaní vinguessin de països llunyans serien famosos, recomanats a les millors revistes i fins i tot caríssims. Com que els tenim molt a l'abast, no els valorem. Típic de la nostra societat... Ambdues plantes les podem trobar a la Garrotxa però sobretot el romaní, així que tenim arreu al nostre entorn una planta que té moltíssimes aplicacions terapèutiques. Coneguem-la una mica:

Taxonomia: Fins al 2017 es coneixia en llatí pel nom *Rosmarinus officinalis* però des d'aquell any, s'ha can-

Tònic netejador de cara

Ingredients:

- Una branqueta de romaní
- ½ litre d'aigua (dos gots més o menys)
- oli d'oliva suau o d'ametlla dolça
- cotó

Feu una infusió amb el romaní deixant-lo bullir un parell de minutets en ½ litre d'aigua. Deixeu-ho reposar uns 5-7 minuts més i coleu. Quan estigui tebi, xopeu un cotó, afegiu unes gotetes d'oli i passeu per la cara. La infusió es pot guardar a la nevera en una ampolla tancada per a utilitzar-la cada dia, escalfant-la una mica abans de l'aplicació.

viat per *Salvia rosmarinus*. “Sàlvia” prové de la paraula llatina “salvare”, que significa “curar”, en referència a les propietats curatives d'algunes espècies del gènere. “Rosmarinus” es creu que va ser format del llatí per “ros” que significa “rosada” i per “marinus”, “marí”, ja que el romer és una planta mediterrània. Però actualment, es decanten per una altra interpretació, segons la qual “ros” vindria de la veu grega “rhops” (ῥωψ), que vol dir “matisar”, i “marinus” derivaria de “myrrhinos” (μυρρῖνος), que significa “aromàtic”. Popularment, però, és coneguda com a romaní, romer i beneit i pertany a la família de les lamiàcies. Aquí es troba bastant sovint la varietat *Rosmarinus officinalis* sp *prostrat* o romaní rastrer.

Distribució geogràfica i hàbitat: La seva distribució geogràfica genèrica és abundant. La trobem a tot el sud d'Europa, a l'oest d'Àsia i al nord d'Àfrica.

Pel que fa a la península Ibèrica, està distribuïda de forma general i només escasseja en alguns punts del nord i nord-oest, des de Galícia fins al País Basc. A la part oriental de la península té una distribució general i molt comuna a Catalunya, però rara vers els Pirineus. El romaní creix en tota roca, encara que prefereix el caducifoli. En trobem des del nivell del mar fins als 3500 metres d'altitud, molt comú en ambients d'ametllers. Com que és una espècie termòfila, no resisteix gaire bé les gelades. És fàcil de localitzar a les muntanyes, tant humides com seques.

Petita descripció botànica: És un arbust perenne i aromàtic d'un metre d'alçada normalment, encara que pot arribar als 2 metres. L'arrel té tiges molt ramificades en forma de ramificacions llenyoses. Les fulles són lanceolades, tenen un color verd brillant a l'anvers i blanc tempestuós al revers; en aquestes, la divisió del marge és simple i la superfície revoluta. Petites, com a molt de 3,5 cm de longitud, se situen damunt la tija de manera oposada. Les inflorescències es presenten en petites agrupacions de poques flors (3-15 flors) i apareixen des de finals de primavera fins a principis d'estiu, encara que pot estar florit tot l'any. El romaní té fruits petits i secs que apareixen en el fons del calze; cadascuna de les quatre parts en què està dividit el fruit té una llavor.

Usos culinaris: És una planta aromàtica molt apreciada per condimentar carns i aus, especialment apreciat com a condiment de la carn de be. També serveix per a condimentar sopes, preparacions a base de verdures i salses i per a acompanyar la pasta. La seva fragància, però, és forta i intensa. Cal, doncs, dosificar-ne la quantitat i emprar-lo amb moderació; evitant així que el seu sabor sigui dominant en el plat en qüestió. La planta de romer té grans quantitats de ferro, calci i vitamina B6 i la podem afegir a olis i vinagres per fer-los més aromàtics i aprofitar-ne les propietats.

Propietats i usos terapèutics: La gran majoria estan relacionades amb l'activitat de l'oli essencial.

S'ha demostrat de forma activa que és un bactericida potent, antiviral i també antioxidant. Segons el llibre *Herbes remeieres de La Garrotxa* de Marissa Llongarriu i Ester Sala, l'aigua de romer va bé pel dolor, el reuma, per baixar i regular la pressió arterial, per la circulació sanguínia, com a depuratiu, pel colesterol, la tos, els refredats, com a desinfectant i com a tranquil·litzant. Segons sembla, antigament alguns metges àrabs empraven el romer per a tornar la parla després d'un desmai. Segons alguns estudis científics, l'administració per via oral també presenta una activitat diürètica i digestiva, espasmolítica i anticonvulsionant.

Els alcohols de romaní en són una preparació típica i s'ha demostrat que inhibeixen la iniciació i progrés del tumor epidèrmic (amb un 40-60% d'eficàcia). Tenen una acció antiinflamatòria i milloren l'activitat circulatòria, sobretot a les extremitats inferiors, essent així un bon cicatritzant. També ha estat demostrat el seu ús en el tractament de l'alopècia (calvície). El fum del romaní serveix com a tractament per l'asma. En el llibre referit més amunt hi trobem també aplicacions externes en diferents formes per a tractar, a més: picades, trucs, per reforçar els ossos i per l'artrosi. Segons Pius Font i Quer: "...es té per estimulants, antiespasmòdic i lleugerament diürètic; actua també com colagog, això és, sobre la secreció biliar. Els herbolaris valencians el recomanen per a rebaixar la sang. A l'exterior s'utilitza per a lluitar contra els dolors articulars així com per a tonificar el cos cansat per treballs violents o per haver caminat massa."

Part utilitzada: Se n'utilitzen les fulles fresques o seques recollides durant o després de la floració del romaní, també se n'aprofiten les flors per les seves virtuts farmacològiques.

Algunes curiositats: A l'antic Egipte va ser un dels ingredients de les formulacions fetes per a embalsamar els cossos dels morts. Tradicionalment també se li han atribuït propietats afrodisíacues.

Va ser introduït al nord del continent europeu a través dels Alps pels primers monjos cristians, arribant a ser molt popular als jardins monàstics de tot el continent. L'oli essencial va ser obtingut per destil·lació el primer cop el 1330 gràcies a les investigacions anteriors de Ramon Llull.

Amb fulles de romaní mossegades i mesclades amb sal li varen curar els cabrers a don Quixot la ferida que li havia fet a l'orella el biscaí, a la primera part de la novel·la de Sirvent.

Tradicionalment s'acostumava a repartir pels calaixos i armaris per evitar els àcars i també es col·locava a les habitacions dels malalts com a desinfectant.

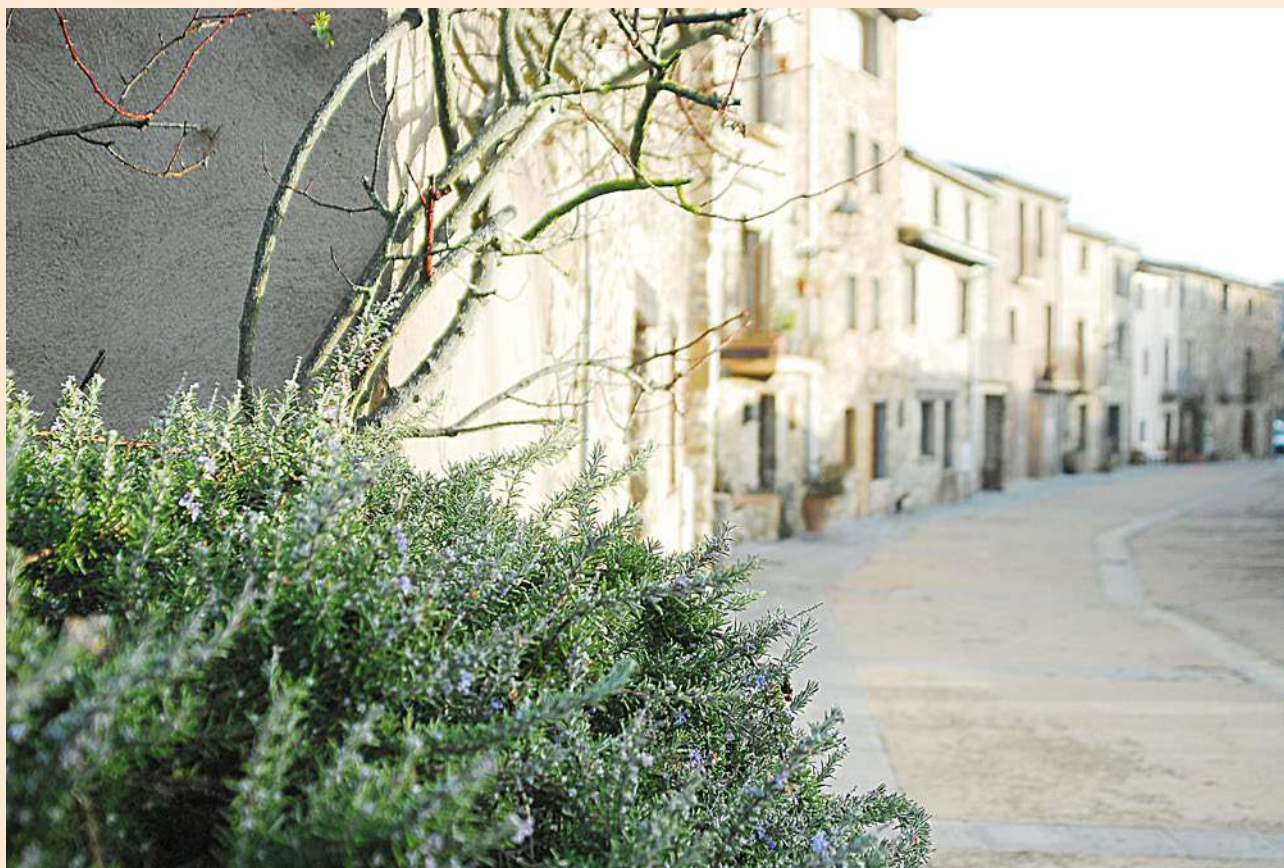
Segons una antiga llegenda, la Mare de Déu, a la seva fugida d'Egipte, va perdre un mantell de color blau que la tapava, i aquest va caure sobre les branques d'un senzill arbust verd. Llavors, l'arbust va florir do-

nant petites flors blaves.

També es diu que el romer creixerà durant trenta-tres anys, fins a arribar a l'edat que Crist va ser sacrificat, i llavors morirà. Aquestes llegendes han aportat un aire místic i noble a la planta.

Ha estat una planta associada sempre a cerimònies, sigui en casaments o funerals. Com a símbol d'amor etern, els nuvis el solen portar a la solapa i les núvies a la corona nupcial.

Segons afirma Paracels, alquimista, metge i astròleg suís del segle XVI al llibre *El arcano de las plantas*, "guaridors místics, resen davant d'aquesta planta al capvespre; quan acaben l'oració, arrenquen dues branquetes i formen amb elles una creu, l'embolcallen de seguida amb una bosseta de lli i l'entreguen al malalt que pretenen guarir."

Entrevista a Magda Casellas

Comencem pel principi, com et dius? Magda Casellas.

Et coneixen així a Mieres o més aviat per algun sobrenom? Jo crec que em coneixen per Magda. Com a molt, com que hi ha dues Magdes, que em diguin “la Magda del Torn”, o la mare de l’Herri, però no n’estic segura...

Quin és el teu origen i el dels teus pares? Bé, vinc d’Esplugues de Llobregat que és on vaig néixer. El meu pare és d’Esplugues, la mare és de Sant Just, què és el poble del costat, i vaig ser allí fins als 28-29 anys.

Em podries comentar una mica quin ha estat el teu periple vital i les teves ocupacions abans d’aterrar aquí? Abans de venir a Mieres vaig passar la meva infantesa, normal i corrent, a Esplugues. Col·legi de monges, com era típic de l’època, en un Agrupament Escolta, que també era molt típic. Després no vaig estudiar i em vaig quedar treballant bastants anys a la botiga que tenia la mare. Tenia clar

Magda 1989.

que no m’hi volia quedar però com que ets a casa i ho tens fàcil, t’apalanques. Després ho vaig deixar i vaig estar un any fent coses diverses, de missatgera, reparadora, etc... fins que vam anar a viure al Torn, a una casa que ens havíem comprat amb la meva parella.

Recordes quin any et vas establir al Torn? La casa la vam comprar el 1988 i el 1989 ja hi vam venir a viure. La vam haver d’arreglar, estava bastant bé però calia fer-hi el teulat i el pis.

Per què vau escollir venir al Torn? Hi teníeu algun amic o lligam? La veritat és que en el nostre cas va ser una cosa molt casual, perquè nosaltres no buscàvem casa. Fou la casa que ens va buscar a nosaltres! Esplugues ara és una ciutat enganxada a Barcelona i molt urbanitzada, però quan jo era petita hi havia camps i horts. La vida era una vida de poble i, de més gran, sempre ho havia enyorat i tenia la idea d’anar a viure a un poble. Tot i així, no estàvem en aquesta onda en aquell moment. Va passar que teníem uns amics d’Esplugues que van comprar una casa al Torn, Can Ganxoles, i en una ocasió que els vam anar a veure va sortir aquesta casa a la venda, la vam mirar i vam decidir de venir-hi. Per això dic que una mica va ser la casa la que ens va buscar a nosaltres.

I vau decidir no comprar-la com a segona residència sinó instal·lar-vos-hi i treballar en el que fos? Sí, sí.

Perquè no veníeu de família de tradició pagesa... No. Tampoc la meua idea era venir aquí a fer de pagesa.

Però teníeu algun lligam amb la Garrotxa? No. Precisament una de les coses que em tallava de venir aquí, és que no tenia cap lligam amb Girona perquè, quan anàvem d'excursió a la muntanya, la nostra ruta era Montserrat, Artesa de Segre, Lleida, Pirineus... i clar, la Garrotxa la trobava com allunyada de tot. Però vaja, malgrat això ens vam decidir a venir.

O sigui que vau comprar la casa abans d'experimentar si us trobaríeu bé amb el poble, el clima... Sobre això no tenia dubtes. Clar que hauria pogut ser que no, però les ganes de venir a viure al camp eren molt fortes. Fins i tot recordo com una època molt bonica el temps en què ens vam arreglar la casa i ens havíem d'encabir en una habitació mentre anàvem fent les obres en la resta de la casa i així anar fent la rotació d'espais. Vivíem en una habitació i cuinàvem a fora, a l'era. Realment me'n vaig adonar que es pot viure amb molt poca cosa.

I quan us vàreu traslladar aquí, de seguida vau trobar feina? Casualment, quan vaig venir, era juny-juliol, em vaig quedar embarassada. Cobrava l'atur i després de tenir la Carla vaig endarrerir una mica començar a treballar.

Quina ha estat la teva història des que vas arribar al Torn? (llocs on has viscut, treballs...) Vam arribar ara fa 30 anys. Com que la casa ens la vam anar arreglant de mica en mica, vam estar ocupats força temps en això. El meu company tenia una feina temporal i treballava fora. No va arribar mai a treballar aquí, excepte arreglant la casa o, ocasionalment, fent de paleta. Ell feia fires i jo passava algunes temporades sola.

Al principi, i venint de ciutat, em feia una mica de cosa dormir sola, pensa que a la casa no hi havia res, ni llum, ni aigua i em quedava a dormir a Can Ganxoles que vivien a 3 Km. Un dia, però, els vaig dir: mireu, si no vinc és que m'he quedat a dormir a casa (aleshores no hi havia mòbils i no teníem telèfon fixo). Va arribar un moment que em vaig fer meva la

casa i tant era que tingués portes com que no.

Vivíem a la Casanova a 1,5 Km del poble, on hi havia també una altra casa, la Cadevall, i una runa. Al cap d'un parell d'anys van venir el Josep M. i la Mari a arreglar aquella runa, Mas Poch, i ara fins i tot hi ha una altra casa, és a dir, s'hi ha fet com un petit veïnat. Al Torn hi vaig estar 17 anys i després vaig venir a Mieres.

Quan la Carla tenia dos o tres anys, a l'estiu vaig començar a treballar a la casa de colònies El Xalió. Després va néixer l'Herri i al cap de poc em vaig separar. Fins que ell no va tenir un parell d'anys no em vaig buscar una vida laboral, vaig treballar en diferents coses, al restaurant Puigsallança, a Sant Miquel amb un danès que tenia cavalls i feia el que ara en diuen "coaching", i altre volta al Xalió. Allí vaig coincidir amb la Montse, que estaven començant a muntar Can Torrent, on m'hi vaig incorporar ara deu fer uns 22 anys.

I per què vas deixar al Torn per venir a Mieres?

Quan em vaig separar i em vaig quedar sola amb els nens, tenia clar que em volia quedar al Torn, tot i que el més fàcil hauria estat tornar a Esplugues perquè ja m'ho coneixia i hi tenia la família. Però a mi el que m'agradava era quedar-me allí i vaig pensar que per tornar sempre s'hi és a temps, així que em vaig anar buscant la vida. El cert és que al Torn hi estava de conya i érem un grupet de gent ben avinguda. És molt petit però hi havia quatre o cinc cases amb gent i s'hi estava molt bé. Després va arribar l'època de l'adolescència o preadolescència dels fills, quan comences a fer de taxista tot el dia, i em vaig plantejar: ara és la Carla, després serà l'Herri, ells marxaran i jo em vull quedar aquí sola? Vaig veure que no, i va sortir l'oportunitat de venir a Mieres.

Creus que el poble ha fet canvis a causa de l'arribada dels empeltats i quins canvis diries que són? Quan vam arribar al Torn teníem molt poca relació amb Mieres, solament coneixia a la gent de les quatre botigues que aleshores hi havia. I també

alguns neorurals, amb els que de seguida et feies. El cert és que, en arribar al Torn, vaig tenir la sensació que feia un viatge en el temps, enrere. Ni comparant-ho amb l'Esplugues que jo havia viscut a principis dels 70 (jo vivia al centre), que era un entorn molt conservador. Arribaves aquí i el xoc era fort. De tota manera, en ser tan petit, al Torn la gent de fora érem un nucli important i ens fèiem entre nosaltres. En canvi Mieres era un poble molt més gran i el contrast entre la gent del poble i els neorurals era molt més visible. Em semblava un ambient molt tancat, el poble vivia força apartat del món d'on jo venia.

Per tant, d'alguna manera crec que hem portat diferents formes de veure el món. Potser al principi de la nostra arribada hi havia com una mica de por, o recel, envers la gent que veníem de fora i la nostra manera de relacionar-nos. Ara tot això ha canviat molt.

Del vocabulari garrotxí, que segurament has anat incorporant al teu català, quines de les paraules o girs t'agraden més?

No sé si he incorporat paraules (algunes sí), però n'hi ha força que em flipen molt. Faig els finals amb "t" (portut). Recordo que en arribar aquí, a vegades em costava d'entendre'ls. Després t'hi acostumes però al principi... El meu company que parlava bé el català però era de llengua materna castellana, sovint no entenia res. Hi ha paraules que m'agraden molt, com "ansat", "lleixa", "soms" i "aijo", "caçar" bolets... Ara per la TV s'ha sentit molt però aleshores no es deia, almenys a l'àrea de Barcelona els bolets es busquen o es cullen.

Què t'agrada més de Mieres i de la seva gent?

El contacte amb la natura, tot i que en aquest aspecte noto la diferència entre viure en una casa aïllada o al poble. També el tracte amb les persones. Som com una gran família, amb les discussions que vulguis, però et coneixes amb tothom i et pots parlar a xerrar amb un i l'altre. Com a contrapartida, se sap tot de tothom, però a mi no em molesta massa i sempre pots ser més o menys discret. Però vaja, sóc de trobar-me romegueres.

Com veus el poble d'aquí a 10 anys o en un futur a mitjà termini?

No sé què passarà d'aquí a deu anys, però ara sí que és veritat que està venint força gent, alguns amb nens i que, en principi, fan poble. El que em preocupa és en què es convertirà Mieres. Em fa por que deixi de ser un poble de pagès. De fet, ja pràcticament no ho és, però em sabia greu que ho deixés de ser del tot. I no em refereixo a les grans indústries agràries, si no a la gent del poble que tenien un hort i quatre gallines. I m'agradaria que la gent hi seguís vivint, i que no s'incrementés exageradament el turisme. També és veritat que la gent venen moltes vegades atrets per Can Met i el pa de la fleca.

Personalment, què creus que has aportat i que has rebut de Mieres?

No se m'acut que hagi aportat res... bé, els fills. Ara a l'escola hi ha més mainada, però abans, quan arribava algú de fora, de seguida preguntaven: que tenen fills? Quan nosaltres vam entrar, només hi havia deu o dotze nens a l'escola i tenia un futur incert. Vam estar a punt de dur les nostres filles (a més de la Carla també començava l'Heura, la filla d'en Joan) a Sant Miquel, on l'escola estava molt bé, però les mames de Mieres anaven estirant-nos perquè els portéssim aquí. Els vam fer cas i just a partir d'aquell any cada curs va anar entrant algun nen o nena i es va acabar el conflicte de supervivència de l'Escola de Mieres.

Pel que fa al que he rebut, jo crec que es valoren més les coses petites o més bàsiques. No sé si té a veure amb el fet de viure en un poble, però a vegades, comparant-ho amb amics que viuen a Barcelona, t'adones que valorem les coses de manera diferent, fins al punt que a vegades m'he sentit com un "bitxo raro", perquè el meu dia a dia és molt diferent. Crec que ets més conscient, estàs més en contacte amb tots els elements i valores les coses d'una altra manera. Tant al Torn com aquí he trobat gent interessant amb els que hem fet colla, curiosament amb gent que normalment és més jove que jo.

Foto de Carla Rodríguez Casellas

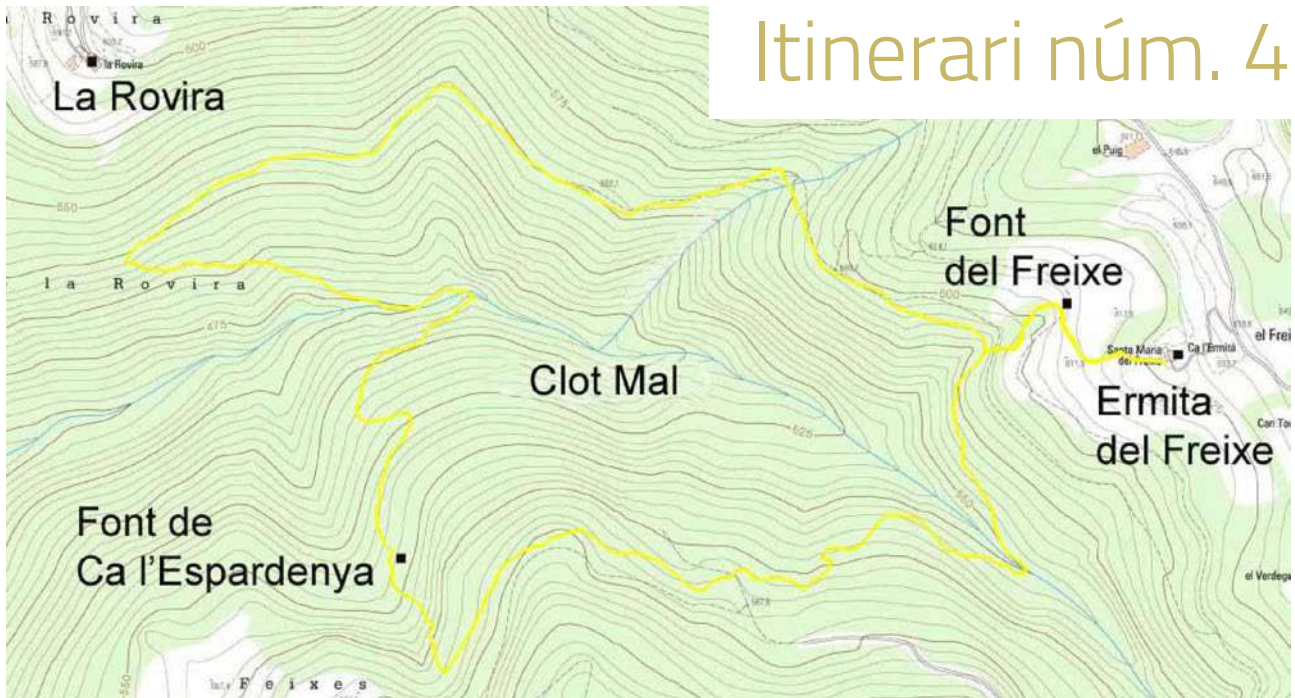
Et sents mierenca i has fet del poble la teva residència permanent present i futura? Em sento d'Esplugues i em sento mierenca. No sé si la gent em veu d'aquí, però jo crec que ja em quedaré a Mieres.

Creus que aquestes dues comunitats (els nadius i els "empeltats") formen una sola població diversa, o bé penses que encara hi ha prejudicis mutus? Crec que aquest tema ha millorat molt i que amb tota aquesta nova empenta de fer tantes coses al poble, veig que la gent ens barregem molt més. Segurament queda alguna barrera, perquè al final són diferents maneres de veure la vida.

Vols afegir alguna cosa? Sí, vull agrair a la Sra. Maria i en Lluís de Mas Joan del Torn, que em van cuidar la mainada moltes vegades quan ho vaig necessitar.

Moltes gràcies!

Itinerari núm. 4

Ermita del Freixe - Font del Freixe- Font de Ca l'Espardenya - Clot Mal- Camí Ral - Font del Freixe - Ermita del Freixe

Recorregut circular: 3,980 km. 1h 04m **Desnivell:** 213 metres

horari | distància | altitud

0:00 | 0,000 | 628 Som en els **campes de Ca l'Ermità**, per davant de la porta d'entrada de **l'ermita de Santa Maria del Freixe**. El paratge atrau per la seva gràcia i equilibri. L'ermita, els prats de pastura i les muntanyes retallades al fons (cingle d'Aiats, santuari de Cabrera, entre d'altres) et tempten de quedar-t'hi a veure com el sol s'enfonsa a l'horitzó. D'aquí surten els itineraris núm. 1, 2, 3 i 10. Sortim, encarant-nos cap a ponent i deixant l'ermita a la nostra esquena, per un camí molt marcat que voreja els **campes de Ca l'Ermità**. Durant tot el recorregut seguirem les marques grogues de la xarxa de senders d'*Itinerannia*. Anem baixant i girant cap a la dreta.

0:02 | 0,150 | 605 Entrem en una petita cloterada on es troba la **font del Freixe**, avui dia en procés de restauració. El biot de la font, tot i no rajar, sol mantenir l'aigua força part de l'any. Al moment passarem pel

costat del **Viver**. A part de fer-lo servir les dones per rentar la roba (encara es veuen les lloses planes, inclinades, que utilitzaven per posar la roba), la seva utilitat principal era la de regar els **horts del Verdaguier** (el més bo dels tres, ja que els terrenys són propietat de la masia del Verdaguier), **de Can Serra i de Ca l'Ermità**. Continuem baixant.

0:04 | 0,250 | 580 Afluïm a un camí més principal. Baixem cap a l'esquerra.

0:05 | 0,310 | 570 Creuem una vella i herbada pista de desemboscar. Ara el camí és més definit i enfondit. És un vell camí de matxo, que utilitzaven la gent del veïnat de Bustins per anar cap a Mieres o cap al Freixe.

0:08 | 0,560 | 550 Enmig d'una bonica boxxada creuem **Clot Mal**. Tot i ser el torrent principal que recull

les diverses torrenteres d'aquesta cloterada, normalment no ens mullarem pas els peus. L'aigua neix unes desenes de metres més avall però, fins ben a prop de la Llémèna, l'aigua apareix i desapareix diverses vegades. Remuntem la riba esquerra del torrent i continuem per camí ben fressat. Voregem per dalt la **baga del Verdaguer**, força ombrívola, on el sol quasi no es deixa veure al pic de l'hivern.

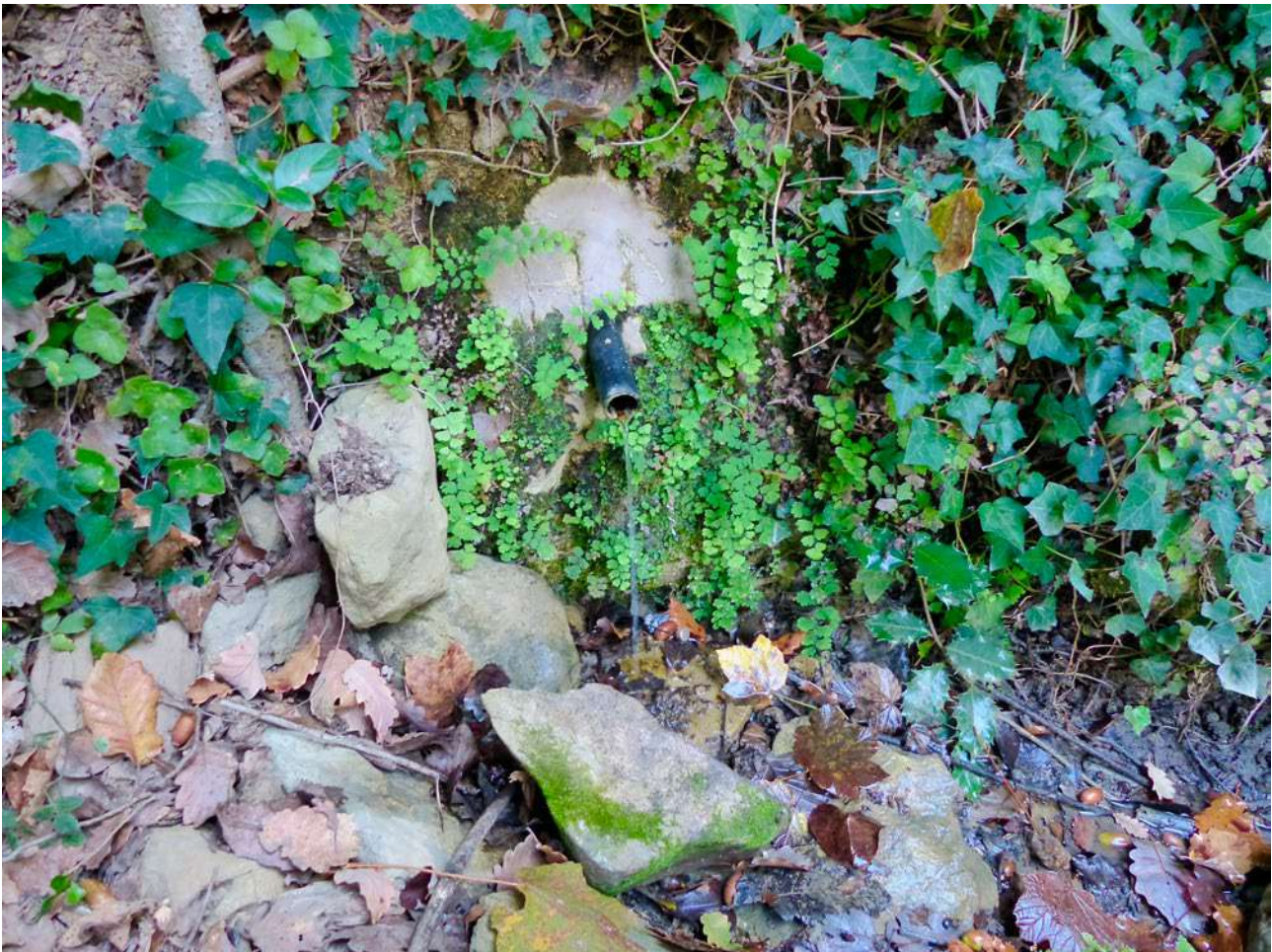
Aviat pugem més suaument i traspassem, una rere l'altra, dues petites torrenteres. La primera és el **torrent de la Font de Can Bac**.

0:15 | 1,040 | 585 Creuem una pista de desemboscar molt tapada per la vegetació i travessem la **castanyeda del Puig**. Continuem pujant lleugerament.

0:19 | 1,280 | 600 Després de tombar el petit **Serrat Llobí**, finalitza la pujada i el bosc, de roures i aulines (alzines), és més esclarissat. Planegem i baixem sensiblement.

0:21 | 1,480 | 585 Poc abans d'una torrentera molt marcada, el **rec del Serrat Llobí**, deixem el bon camí de matxo i baixem sobtadament a la dreta per un camí, més estret, que baixa fent diverses llaçades.

0:24 | 1,690 | 545 Font de **Ca l'Espardenya** i **bassa del Serrat Llobí**. La font sol rajar tot l'any i la bassa, sempre plena, és un bon lloc per als amfibis que vénen a criar-hi i a refugiar-s'hi. Per anys, quan les cases dels voltants estaven habitades, també s'utilitzava per rentar la roba. Mig enterrades en el fang de la bassa, veiem algunes pedres planes que utilitzaven

Font de Ca l'Espardenya

per fer la bugada les dones de Ca l'Espardenya, del Masnou i de Ca la Bruguera.

Per l'esquerra marxa de pla el camí cap al veïnat de Bustins i cap a Sant Aniol de Finestres. Pel costat de la font puja un altre camí que ens retornaria al minut 8 d'aquest recorregut. Cal sortir del paratge pel camí que baixa, direcció nord, deixant la font al nostre darrere. Anirem baixant de forma continuada per un camí molt fressat que ens farà passar per diverses places carboneres. A mesura que ens acostem al torrent, s'incrementa la presència de les plantes de boix seques i mortes per la plaga de la papallona *Cydalima perspectalis*, que s'alimenta de les fulles dels boixos i que es reproduïx constantment des del mes de març fins a l'octubre.

0:31 | 2,150 | 480 En un espai molt ombrívol i on abans hi havia una espessa boixeda, passem per una plaça carbonera i creuem altre cop **Clot Mal**. Ressegüim uns metres la riba dreta i, després d'una altra plaça carbonera, pugem per un corriol que aviat ens enlairarà a espais més oberts i més assolellats.

0:39 | 2,580 | 520 Embranquem amb un camí més principal. És el **Camí Ral** que va de Sant Aniol a Mieres. Abans molt trepitjat per la gent, ara hi senyoreja el senglar. Anem de pujada cap a la dreta.

0:48 | 3,150 | 550 Si ens hi fixem, passem d'un bosc més dens a un de més obert, el camí vell s'eixampla i es converteix en una vella pista de desemboscar.

0:53 | 3,450 | 575 Després de creuar un senzill barranquet, el camí s'encara més cap a llevant i la pujada s'accentua. Estem en el **Lloset**, un tram de camí d'empedrat natural, que dificultava el pas de les cavalleries quan el terra estava moll. Havia calgut fer una petita variant per dins del bosc, on no aflorava tant la pedra, a fi que els animals no rellisquessin.

0:55 | 3,540 | 590 Final de la pujada del **Lloset** i petita plaçoleta. D'aquí sortia un camí que duia directament a l'oratori del Puig i estalviava de fer la marrada de passar per l'ermita del Freixe. L'obertura de pistes forestals l'ha malmès i està molt aperduat. Pugem molt més suaument.

0:56 | 3,600 | 595 Deixem el camí per on anem i trenquem a la dreta. Ens endinsem al bosc. Baixem lleugerament i a continuació planegem. Després de passar per alguna plaça carbonera, creuem el **rec de la Font del Freixe**, molt visible i ostentós però que, si no és en èpoques de pluja, sempre sol restar sec.

0:58 | 3,730 | 580 Uns vint metres passat el rec trobem el corriol que ens pujarà a la font del Freixe i a l'ermita. Hem retornat al minut 4 d'aquest itinerari. Desfem el camí de l'anada i pugem.

1:01 | 3,830 | 605 Passem pel costat del **Viver** i del biot de la **font del Freixe**.

1:04 | 3,980 | 628 Camps de **Ca l'Ermità** i **ermita del Freixe**. Aquí enllacem amb els itineraris 1, 2, 3 i 10.

Text i fotografies:
Xavier Gallofré Jané
Metemieres

Resum meteorològic de l'any 2019

DADES METEOROLÒGIQUES 2019

TEMPERATURA

MÀXIMA DE L'ANY	43.8 °C	28 de juny
MÍNIMA DE L'ANY	- 9.5 °C	11 de gener
MITJANA DE L'ANY	14.9 °C	
MITJANA MÀXIMES	23.6 °C	
MITJANA DE MÍNIMES	6.2 °C	
NITS TROPICALS	4	8 de juliol, 7- 10 i 19 d'agost

PLUVIOMETRIA

DIA MÉS PLUJÓS	107.5 mm	22 d'octubre
MES MÉS PLUJÓS	146.4 mm	Octubre
MES MENYS PLUJÓS	3.2 mm	Març

DIES DE PLUJA: 93 dies.

QUANTITAT TOTAL DE PLUJA: 604.0 mm.

ALTRES METEORS

DIES AMB TEMPESTA: 22 dies.

DIES AMB PEDRA: Cap.

DIES AMB CALAMARSA: 3 dies.

DIES AMB GELADA: 103 dies.

DIES AMB NEU: Cap.

DIES AMB ROSADA: 157 dies amb 19.4 mm.

DIES DE BOIRA: 18 dies.

MÀXIMA PRESSIÓ ATMOSFÈRICA:
1037.9 hPA | 14 de febrer

MÍNIMA PRESSIÓ ATMOSFÈRICA:
987.9 hPA | 1 de febrer

HUMITAT MÍNIMA: 15% | dia: 26 de març

VELOCITAT MÀXIMA DEL VENT:
56 Km/h | 21 de desembre

POLS SAHARIANA: 25 dies.

ARC DE SANT MARTÍ: 7 dies.

IRISACIÓ: 1 dia | 14 de març

FENOLOGIA

L'1 d'abril arriben les primeres orenetes.
 Primera setmana d'octubre marxen les últimes orenetes.

Recordeu que sempre que vulgueu, podeu visitar l'observatori meteorològic de Mieres

Temperatura

Aquest 2019 passarà a la història com el 2n any més càlid a escala mundial d'ençà que hi ha registres de T^a, amb una anomalia de 0.59 °C per sobre de la mitjana climàtica 1981-2010. Queda per darrere del 2016 que tingué una anomalia positiva de 0.63 °C. En l'àmbit europeu, el 2019, va ser l'any més càlid amb una anomalia de 0.12 °C per sobre de la mitjana climàtica.

El nostre poble aquest 2019 ha tingut una T^a mitjana anual de 14.9 °C, un 0.2 °C més que l'any anterior. Aquest augment s'ha donat tant en les temperatures màximes com en les mínimes.

No tots els mesos d'aquest 2019 tingueren la T^a mitjana més alta de la sèrie 2010-2019, ara bé, els tres mesos d'estiu: juny, juliol i agost, han superat tots els registres pel que fa a mitjanes, sent el juliol el més extrem amb una anomalia positiva d'1.2 °C.

L'hivern d'aquest 2019 trobem mesos amb força contrast tèrmic com per exemple, el gener, que tingué 28 dies amb mínimes per sota dels 0 °C. El dia 11 d'aquest mes vàrem assolir la mínima més baixa de tot l'hivern amb - 9.5 °C, poques vegades des que tenim dades s'ha baixat per sota d'aquesta T^a. Els anys 2011, 2016 i 2017 són dels pocs que s'ha assolit aquest registre i sempre al mes de gener. En canvi, el mes de febrer el podem considerar força càlid, només superat pel febrer del 2017, amb una T^a mitjana de 9.0 °C. Com a data destacable, remarcar els dies 22 i 27 amb màximes de 26.5 °C, més pròpies de finals de maig i començaments de juny.

La primavera, estació de contrastos, aquest 2019 la podem considerar més freda del normal. Les mitjanes dels tres mesos d'aquesta estació han estat per sota dels valors de referència i, en alguns casos, fins a 4 °C per sota de la mitjana, com és el cas del mes d'abril.

El maig va destacar per una forta davallada tèrmica entre els dies 3 i 6, amb valors poc habituals per aquest mes a conseqüència d'una advecció d'aire fred provinent del nord; el dia 6 la T^a mínima va ser de -2 °C, valor gens habitual en aquestes alçades de mes.

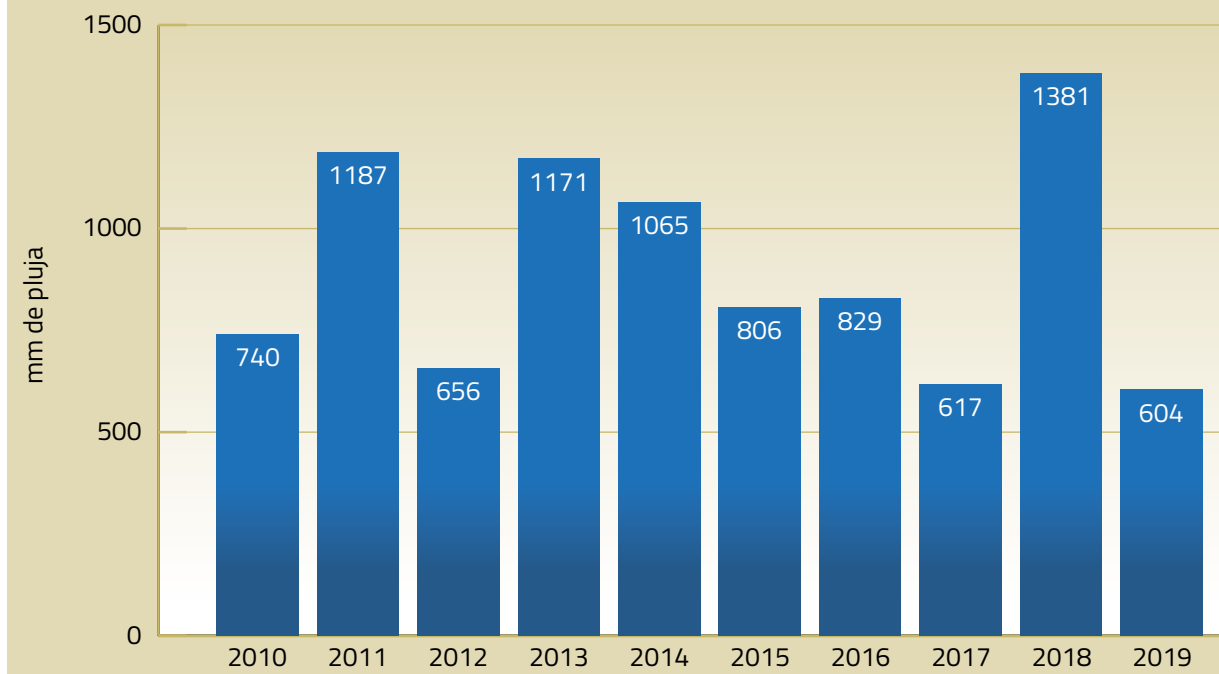
L'estiu, tal com hem esmentat anteriorment, va ser l'estació on les temperatures mitjanes superaven amb escreix tots els registres. Cal destacar el mes de juny amb una onada de calor històrica entre els dies 25 i 30. L'entrada d'aire càlid d'origen africà va provocar una onada de calor excepcionalment intensa. A l'interior de Catalunya va ser la més important de les últimes dècades i caldria remuntar-se fins al juliol de 1982 per trobar-ne una de comparable.

A Mieres aquells dies vàrem assolir una T^a màxima el dia 28 de 43.8 °C, aquest registre va ser el més alt assolit aquell dia a tot Catalunya i també a la resta de l'Estat Espanyol. El dia anterior, el 27, la T^a tampoc es va quedar curta i a les 16.00 h el termòmetre marcava els 40 °C. Segons els climatòlegs aquestes onades de calor cada cop seran més freqüents en aquestes latituds.

La tardor, igual que la primavera, ens donà molta varietat termomètrica. El setembre i l'octubre amb temperatures d'1 °C per sobre de la mitjana i al novembre d'1 °C per sota, tant pel que fa a les màximes com les mínimes. Cal destacar que no vam començar a assolir temperatures mínimes fins a la segona set-

Precipitació a Mieres 2010-2019

mana de novembre, cosa poc habitual, ja que en anys anteriors aquestes mínimes es donaven a mitjans i finals d'octubre.

Pluviometria

Si en el resum de l'any 2018 parlàvem d'un trencament de la tendència negativa pel que fa a la precipitació acumulada, recordem que es van acumular 1381.6 mm. Aquest 2019 tornem al que venia sent habitual els darrers anys, una disminució alarmant de la quantitat d'aigua recollida, només 604.0 mm. Aquesta quantitat és la més baixa d'ençà que es recullen dades a Mieres (1990 al Molí de Can Bosc). Aquests 604.0 mm es varen repartir de manera molt desigual al llarg de l'any. L'hivern va ser extremadament sec, la primavera amb acumulats de precipitació molt per sota de la mitjana, l'estiu força sec i la tardor va ser l'única estació on les pluges varen assolir valors per sobre del que és habitual en aquesta època.

Analitzant les dades, ens adonem en primer lloc que els dies de precipitació han baixat considerablement i que els dies per sobre dels 10 mm recollits tan sols han estat 15. La resta, 78 dies, han estat per sota dels 10 mm, en quantitats força minses i molt sovint de dècimes de mm. Si sumem els 604 mm d'aquest 2019 a la mitjana pluviomètrica, aquest queda just per sobre dels 915 mm, mitjana del període 2010-2019.

Pel que fa al cabal del rec del qual fem observació els darrers anys, només hi ha hagut un episodi on el nivell d'aigua fos destacable. El dia 22 d'octubre amb una precipitació de 107.5 mm, el volum del cabal arriba al 30%. En dies posteriors a aquest episodi, aquest volum es va anar reduint fins a desaparèixer totalment en tot el tram del rec que creua el poble.

Aquest 2019 malauradament la neu no va fer acte de presència al nostre municipi, i diem malauradament perquè al ser una forma de precipitació sòlida i estar dipositada a terra, a mesura que canvia d'estat pas-

sant a ser líquida de manera pausada, es va filtrant a terra, primer per les capes més superficials i després al subsòl. Diríem que aquesta aigua és de més bon aprofitar, o que fa saó (paraula que vol dir que deixa la terra en estat òptim per ser treballada). Esperem que aquest 2020 puguem gaudir de la neu.

ALTRES REGISTRES PLUVIOMÈTRICS		
Martin	CAN BOSC	599.5 mm
Wolfgang	LA ROVIRA	628 mm
Fermin	MOLÍ DE CAN BOSC	712 mm

GLOSSARI METEOROLÒGIC

CALITJA: *Definició: Lleu opacitat de l'aire causada per partícules de pols en suspensió a l'aire provinents de regions seques, o partícules de sal, seques i tan petites que no es poden sentir al tacte. És produïda per la mescla i agitació dels corrents d'aire de diferent densitat, en ser escalfada la capa d'aire en contacte amb el sol, per radiació de la mateixa superfície. L'augment de la temperatura afavoreix l'ascensió i, per tant, la mescla ja esmentada.*

La calitja estén un vel uniforme sobre el paisatge i n'entela la coloració, donant a l'aire un aspecte tèrbol i opac, en el qual es difuminen les formes dels objectes i obstacles i l'horitzó apareix borros. Vist sobre un fons fosc, aquest vel té un to blavós, i sobre un fons clar la seva tonalitat és d'un groc brut o roig-groguenc. Visualment, aquest és el tret que la diferencia de la boirina, que és grisenca.

ROSADA: *Definició: Gotes d'aigua que es formen sobre les superfícies refredades per la radiació nocturna, per efecte de la condensació directa del vapor d'aigua present en la capa d'aire en contacte immediat amb la superfície i a temperatura superior a 0 °C.*

Aquesta forma de pas de l'aigua atmosfèrica cap a la superfície constitueix una forma de precipitació oculta o horitzontal, ja que perquè sigui precipitació en sentit estricte, l'aigua ha de passar cap a la superfície després de caure a certa velocitat.

El procés es produeix tan sols dintre d'una estreta franja d'aire immediata a la superfície terrestre d'alguns mil·límetres de gruix.

FONT: SMC

Resum de les activitats anuals a Mieres any 2019

26 de desembre i 1 de gener. **Quina de Nadal.** Organitzen les associacions i entitats de Mieres.

5 de gener. **Cavalcada de Reis.** Organitza Ajuntament de Mieres.

7 de gener. **Cinema al Centre cívic. “Campeones”.**

19 de gener. **Xerrada oberta sobre WIFI.** Organitza: veïns i veïnes de Mieres.

19 de gener. **Taller de cuina vegetariana a Cal Carreter. Activitat votada als Pressupostos participatius 2018.**

20 de gener. **Assemblea oberta al Centre Cívic: Presentació dels pressupostos de Mieres pel 2019.** Organitza Ajuntament de Mieres

21 de gener. **“Muntem l'espai verd” Activitat del Consell d'Infants.** Organitza Ajuntament de Mieres.

27 de gener. **Sortida matinal a Montfalgó.** Organitza l'Associació Amics de la Serra de Finestres.

2 de febrer. **Xerrada al Centre cívic sobre “Els oficis tradicionals, l'art de fer esclops”.**

Organitza l'Associació Amics de la Serra de Finestres, Centre d'Estudis Mierencs.

4 de febrer. **Taller de Decoració d'espelmes** al Centre Cívic.

11 febrer. **Xerrada sobre salut** al dispensari mèdic.

18 i 25 de febrer. **Taller de construcció de la Vella quaresma,** al Centre Cívic.

22 de febrer. **Rua de Carnestoltes.** Organitza l'Escola finestres i AMIPA.

28 de febrer. **Dijous Gras: Berenar i petanca.** Organitza Ajuntament.

8 de març. **Dia de la Dona treballadora.** Activitats diverses: Dinar de dones a Can Met.

9 de març. **Monòleg “El despertar”** a càrrec del Grup de teatre de 7 a 9 i **projecció del do-**

cumental sobre la Doctora Dolors Alieu al Centre Cívic. Dins dels actes del dia de la Dona treballadora.

10 de març. **Descobrint Rocacorba.** Organitza l'Associació d'Amics de la Serra de Finestres.

23 de març. **Xerrada sobre “Els oficis tradicionals: les carboneres”.** Organitza l'Associació d'Amics de la Serra de Finestres, Centre d'Estudis Mierencs.

25 de març. **Xerrada sobre Open Arms** a càrrec d'un voluntari de l'organització. Organitza l'Escola Finestres de Mieres

26 de març. **Xerrada informativa sobre la Vespa Asiàtica** a la sala de plens de l'Ajuntament.

30 de març. **Trobada al Centre Cívic per organitzar la Processó dels Dolors**. Organitza el Manípul de Manaies, la Parròquia i l'Ajuntament de Mieres.

31 de març. **Trobada al Centre Cívic per parlar i compartir el què és "Ser dona a Mieres"**. Organitza el Col·lectiu de gènere.

2 a 11 d'abril. **Exposició "Supervivència dels nostres rius" a l'Escola Finestres**.

12 d'abril. **Processó dels Dolors**. Organitza la Parròquia de Mieres i el Manípul de Manaies i Botxins.

Del 2 al 12 d'abril. **Exposició "Supervivents dels nostres rius"**. Organitza l'Escola Finestres de Mieres.

17 d'abril. **Reunió per parlar de la gestió pública de l'aigua**.

21 d'abril. **VI Mostra literària de Sant Jordi i concert de la Coral si,si,si de Mieres al Centre Cívic**. Organitza el Club de lectura i la Comissió de festes de Mieres.

21 d'abril. **Caminant pels Saiols**. Organitza l'Associació d'Amics de la Serra de Finestres.

28 d'abril. **Aplec del Freixa i jornada de neteja**. Organitza els Amics Serra de Finestres, la Comissió de Festes i l'Ajuntament de Mieres.

1 de maig. **Passi del Playback de la Festa Major 2018**. Al Centre Cívic. Organitza la Comissió de festes.

3 de maig. **Xerrada a la sala de plens de l'Ajuntament "La vespa asiàtica a Mieres. Situació actual"** a càrrec de Lluís Metge, apicultor. Organitza l'Ajuntament de Mieres.

4 de maig. **Xerrada "Inquisició i decadència"** a càrrec de Jordi Bilbeny. Organitza el Centre d'Estudis Mierencs.

26 de maig. **2a trobada "Ser dones a Mieres"**.

2 de juny. **Homenatge a la vellesa.** Després de la Missa, **espectacle de Circ "OH BUSCA NIT"** a càrrec de la companyia Somnis. de l'escola de Mieres. Tot seguit dinar i les actuacions de l'Esbart d'Olot i de la Coral Sisisi de Mieres. Organitza l'Ajuntament de Mieres.

9 de juny. **"Ser dona a Mieres" 2ª trobada.** Organitzada pel col·lectiu De-Gènere al Centre Cívic per seguir preparant una exposició i un vídeo dedicat a aquest tema.

15 de juny, **Ple de presa de possessió de l'Alcalde i dels nous regidors i regidores de l'Ajuntament de Mieres.**

19 de juny **"torneig pels refugiats"**, activitat organitzada pel Consell d'infants.

20 de juny. **"Festa Major" de l'Escola finestres de Mieres.**

23 de juny. Recollida de la Flama del Canigó a Olot, Revetlla de Sant Joan i encesa de la Foguera. Organitza la Comissió de Festes, Amics Serra de Finestres i l'Ajuntament de Mieres.

23 de juny. Passejada per anar a collir herbes per la ratafia. Organitza l'Associació d'Amics de la Serra de Finestres.

25 de juny. Samarretes solidàries dissenyades pel Consell d'Infants de Mieres.

27 de juny. Trobada de joves al Centre Cívic. Organitza ajuntament de Mieres.

29 de juny. Cool art a la Casica de l'Obrador.

29 de juny. Xerrada sobre nou model de gestió de residus per Mieres. Organitza Ajuntament de Mieres.

6 de juliol. Procés participatiu per triar el nou model de gestió de residus pel municipi. Organitza Ajuntament de Mieres.

8 de juliol. 4a trobada de dones al Centre Cívic "Ser dona a Mieres" per parlar de l'exposició de fotografia i el curtmetratge.

21 de juliol. Passejada matinal pels voltants de Mieres. Organitza: Associació Amics de la Serra de Finestres.

27 de juliol. Nit d'estiu: Sopar i concert amb les "Mariterrànies" a la zona del pavelló. Organitza Comissió de Festes.

10 d'agost. Nit d'estiu: Sopar i Cinema a la Fresca a la Plaça Major. Organitza Comissió de Festes.

10 d'agost. Exposició de Dones a Mieres.

19 d'agost. 5º Trobada "Ser dona a Mieres" al Centre Cívic.

19 d'agost. 5º Trobada "Ser dona a Mieres" al Centre Cívic.

Del 23 al 26 d'agost. Festa Major De Mieres. Activitats per a tothom durant els quatre dies de la Festa.

23 d'agost. Nit de Playback.

24 d'agost. Farcell de Jocs, taller de circ i concurs d'allioli

24 d'agost. Concert de Festa Major amb The Blackiss.

25 d'agost. Ballada de sardanes.

25 d'agost. Exposició fotogràfica de Mieres 2019.

25 d'agost. Opereta lírico-còmica a la Placica.

26 d'agost. Espectacle familiar amb els Sullivans.

26 d'agost. Escape room.

5 de setembre. Xerrada informativa de Dip-salut sobre com combatre el mosquit tigre.

28 de setembre. Sopar de final d'estiu a La Placica.

27 de setembre, concentració pel canvi climàtic. Organitza Escola Finestres de Mieres.

29 de setembre. **Excursió a Sant Julià de Mont.** Organitza l'Associació d'Amics de la Serra de Finestres.

1 d'octubre, **"1r d'octubre ni oblit ni perdó"**

5 d'octubre, **Trobada Veïnal Pressupostos Participatius 2020-2021.** Organitza Ajuntament de Mieres.

10 d'octubre, **sortida del col·lectiu de Les Repuntàires de Mieres i Les del Cosidor d'Olot a Barcelona, per visitar l'exposició "Moda i modistes".** Organitza Ajuntament de Mieres.

24 d'octubre, **Concentració davant l'escola Finestres a favor de "La jornada continuada a l'escola".**

1 de novembre. **Concurs de ratafia i castanyada popular.** Organitza: Amics Serra de Finestres, Comissió de Festes i Ajuntament de Mieres.

1 de novembre. **Consulta popular dels Pressupostos Participatius 2020-2021.**

3 de novembre. **Excursió al Pujant Nou.** Organitza l'Associació d'Amics de la Serra de Finestres.

10 de novembre. **34 Fira de l'Intercanvi.** Organitza Associació La Fulla.

15 de novembre. **Trobada per crear un vídeo “Mieres canta per la llibertat”.**

16 de novembre. **Trobada veïnal al Centre Cívic per parlar de “La gestió de Can Mosquera”.**

24 de novembre. **Sortida Cultural a la Maternitat d'Elna.** Organitza Ajuntament de Mieres i Sant Miquel de Campmajor.

25 de novembre. **Xerrada sobre el transport a demanda**

29 de novembre. **Xerrada Formació “Com utilitzar el desfibrilador en cas d'urgència”** a càrrec de l'infermer Lluís Hostench.

7 de desembre. **“Fem dels residus un joc?” trobada al Centre Cívic per aprendre més coses sobre la gestió que fem dels nostres residus.** Organitza Ajuntament de Mieres.

De l'1 al 8 de desembre **“Gran recapte d'aliments”.** Punt de recollida Alimentació Torrent.

7 de desembre, **Mercat Extraordinari de productors locals.** Tot el matí davant de l'escola.

7 de desembre, **Xerrada al Centre Cívic: “Els Agrimensors i el plànol parcel·lari de Mieres de 1885”** elaborat per Joan Papell. Xerrada de Josep Socorregut. Organitza Centre d'Estudis Mierencs.

14 de desembre. **Cinema al Centre Cívic.** Activitat organitzada pels joves de Mieres per recaptar diners per la Marató.

17 de desembre. **Instal·lació del Pessebre de les Repuntaires.**

19 de desembre. **Bingo nadalenc al Centre Cívic.**

19 de desembre. **Espectacle de Nadal a l'Escola.**

28 de desembre. **ESCAPE ROOM a l'Ajuntament.** Organitza col·lectiu De-Gènere.

1 de gener. **Quina Solidària al Centre Cívic.** Organitza Comissió de Festes de Mieres. Col·laboren: Entitats i associacions de Mieres i comerciants del Municipi.

5 de gener. **Cavalcada de Reis.** Arribada a 2/4 de 8 del vespre. Org. Comissió de Festes.

ACTIVITATS DE DINAMITZACIÓ COMUNITÀRIA: Cada dilluns i dijous de 4 a 6 de la tarda al Centre Cívic. Organitza l'Ajuntament de Mieres

DINAMITZACIÓ PER A JOVES: Trobades regulars cada tres setmanes. Organitza Ajuntament de Mieres.

IOGA TERAPÈUTIC. Els dilluns al matí al dispensari. Organitza l'Ajuntament de Mieres.

TALLER DE MEMÒRIA. Els divendres al matí a la sala de plens de l'Ajuntament. Organitza l'Ajuntament de Mieres.

ACTIVITATS AL PARC DE SALUT. Els dimarts al matí. Organitza l'Ajuntament de Mieres.

“Cel” d’Anna Bustins.

“Fageda a besllum” de Xavier Toro.

“El Montfalgó per primavera” de Montse Gual.

“Submón fongs” de Montse Gual.

“Fums” de Dolors Tricas.

“El Pujolet a la posta” de Xavier Toro.